

REFERAT Forretningsudvalget 2026-2029 d. 04-05-2026

Mødedato Mandag d. 04. maj 2026 kl. 13:00

Mødested Mødelokale 7

Mødedeltagere Bo Libergren, V, Peter Kofod, O, Kim Lund, Æ, Joachim Hoffmann, C, Melissa Gilroy, B, Mette Bossen Linnet, V, Pernelle Jensen, V, Mette With Hagensen, A, Jette Damsø Henriksen, A, Kim Johansen, A, Annette Blynel, F, Susanne Stenstrop Thorsen, F, Martin Schmidt Konradsen, Ø, Søren Rasmussen, O, Bettina Eriksen, I

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om status på budget 2026 vedrørende tiltrækning af lærlinge, studerende og elever.....	4
Godkendelse af regnskab 2025 for Amgros.....	6
Godkendelse af reovering og etablering af 35 sundheds- og omsorgspladser på Brummersvej 1A, Sundhedscenter Varde - Renovering og bestykning.....	8
Godkendelse af anbefaling om udmøntning af bevillinger fra Region Syddanmarks forskningspulje.....	14
Godkendelse af udmøntning af midler til børne- og ungevenlig indretning.....	18
Godkendelse af udmøntning af dele af indsatser i Kræftplan V.....	20
Godkendelse af udmøntning af midler til etablering af enhed for avancerede terapier på Odense Un.....	24
Godkendelse af udmøntning af ramme til sundhedsrådene til understøttelse af udgående teams i psy.....	26
Godkendelse af i alt tre nye ydernumre inden for specialerne psykiatri samt børne- og ungdomspsy.....	30
Godkendelse af kommissorium for kortlægning af kvindesygdomme i Region Syddanmark.....	33
Godkendelse af tilskud til uddannelsespuljeansøgninger, januar 2026.....	35
Godkendelse af øremærkning af 5 mio. kr. fra uddannelsespuljen til temasatsning målrettet epx-refc.....	39
Godkendelse af høringssvar til Syddansk Erhvervsskole vedr. nedlæggelse af grundforløb i Grindst.....	41
Godkendelse af tilskud til analyse af mobilitetseffekter af billigere busbilletter.....	44
Orientering om Vestbanen.....	46
Orientering om status på patientrettigheder og ventetider.....	50
Meddelelser.....	52
Eventuelt.....	53
LUKKET PUNKT: Beslutning om lokalaftale.....	54
Underskriftsside.....	55

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

25/59721

Resumé

Godkendelse af dagsorden til forretningsudvalgsmødet.

Indstilling

Det indstilles:

At dagsorden godkendes.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Dagsorden godkendt.

Punkt 2: Orientering om status på budget 2026 vedrørende tiltrækning af lærlinge, studerende og elever

26/10626

Resumé

Region Syddanmark følger op på budgetaftalen 2026 med en række igangværende og planlagte aktiviteter, der skal styrke tiltrækningen af lærlinge, studerende og elever samt understøtte uddannelsesreformerne og den nye epx-ungdomsuddannelse. Samlet understøtter initiativerne rekruttering og sikrer fremtidens arbejdsstyrke i overensstemmelse med budgetaftalens ambitioner.

Sagsfremstilling

Fra budgetaftalen for 2026 fremgår det, at reformen af professions- og erhvervskandidatuddannelserne samt den nye erhvervs- og professionsrettede epx-ungdomsuddannelse får stor betydning for Region Syddanmark. Regionen spiller en central rolle som meduddanner, og attraktive ungdoms- og professionsuddannelser er afgørende for at sikre fremtidig rekruttering.

Region Syddanmark arbejder målrettet med igangværende og planlagte indsatser, der både skal styrke tiltrækningen af lærlinge, elever og studerende og understøtte implementeringen af den kommende epx-ungdomsuddannelse samt reformen af professions- og erhvervskandidatuddannelserne.

På tværs af regionen arbejdes der strategisk for at styrke rekruttering af lærlinge, studerende og elever gennem bl.a.:

- Tidlig kontakt til børn og unge i grundskoler og ungdomsuddannelser.
- Praksisnære og realistiske læringsmiljøer på sygehuse og sociale institutioner.
- Samarbejde med professionshøjskoler, universiteter og erhvervsskoler.

Årligt modtager regionens sygehuse og sociale institutioner i praktik:

- Op mod ca. 1.900 studerende fra sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser og pædagoguddannelsen (KOT-tal, 2025).
- Op mod 1.438 SOSU-elever i henhold til dimensioneringen (hvor dimensioneringen ikke nødvendigvis fuldt udnyttes).
- Et antal øvrige EUD-elever, samt lærlinge inden for IT, service- og tekniske fag.
- Elever fra grund- og ungdomsuddannelser i erhvervspraktik og brobygning.

Sygehuse og sociale institutioner skaber praksisnære uddannelsesmiljøer

Arbejdet med implementeringen af reformen af professions- og erhvervskandidatuddannelserne er i gang nationalt. Regionen følger arbejdet tæt og bidrager løbende i dialogen om uddannelserne, hvor de regionale arbejdspladser er vigtige meduddannere. Reformen har særligt fokus på at styrke praksisnærheden i uddannelserne. Regionen har i forvejen stor opmærksomhed på at skabe realistiske uddannelsesmiljøer, der afspejler dagligdagen i praksis.

Regionen har et strategisk partnerskab med professionshøjskolerne og er i dialog med SOSU-skolerne om fælles uddannelsesstrategiske interesser og mål, der bl.a. skal styrke rekrutteringen til uddannelserne og tilknytningen til job efter endt uddannelse.

Sygehusene og sociale institutioner løfter årligt en stor uddannelsesopgave med mange uddannelsessøgende og udvikler og styrker samtidigt praktikerne. Dette også med henblik på at øge uddannelsernes attraktivitet. Eksempler herpå er:

- På Esbjerg og Grindsted Sygehus, hvor sygehuset har et stamafdelingskoncept og simulationstræning på tværs af semestre for at opnå øget praksisnærhed.
- Sygehus Sønderjylland har indgået et partnerskab med Syddansk Universitet om seks sundhedsfaglige erhvervs-kandidatuddannelser.
- Odense Universitetshospital har projekt-delestillinger med UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole for bedre overgang mellem uddannelse og klinisk praksis.

Regionen gør sundheds- og socialområdet attraktivt for unge

Den nye epx-ungdomsuddannelse med start i 2030 skal rumme elever, der både vil søge erhvervsuddannelser og mellemlange videregående uddannelser. I budgetaftalen for 2026 er der afsat ekstra 3 mio. kr. til uddannelsespuljen til bl.a. prøvehandling målrettet epx-uddannelsen og til projekter, der understøtter reformen. I en anden sag på dagsordenen forelægges til Regionsrådets godkendelse, om der til næste ansøgningsfrist til uddannelsespuljen (den 15. september 2026) skal reserveres 5 mio. kr. til en temasatsning rettet mod epx-reformen.

Sygehusene kan bidrage til styrkelsen af den praktiske læringsarena på den nye epx-uddannelse, bl.a. gennem prøvehandling og eventuelt som økonomisk partner i projekter under uddannelsespuljen. Administrationen arbejder i øjeblikket på en annoncering under uddannelsespuljen vedr. epx-prøvehandling og styrket overgang mellem de treårige gymnasiale uddannelser og professionsuddannelserne på sundheds- og velfærdsområdet.

Sygehusene rækker i dag allerede ud til grundskole- og ungdomsuddannelserne for at skabe en tidligere og tættere kontakt og øge interessen for de sundhedsfaglige uddannelser, eksempelvis med:

- Erhvervspraktik for 9. og 10. klasse og uddannelsesdage på Odense Universitetshospital og Sygehus Lillebælt.
- 3-dages studiepraktik på Sygehus Sønderjylland for HF-elever.
- Brobygningsbesøg på gymnasier og samarbejde med SOSU-skoler, hvor elever får indblik i de forskellige faggrupper på et sygehus.

Samlet set bidrager regionens initiativer på forskellig vis til uddannelserne og understøtter rekruttering af studerende, elever og lærlinge. Indsatserne tilpasses lokale forhold, men følger en fælles regional retning og bidrager til budgetaftalens ambition om at sikre fremtidens arbejdsstyrke.

Punktet vil på forretningsudvalgs mødet blive præsenteret af sygeplejerske og uddannelsesansvarlig Jeanett Franci Marschall.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Til orientering.

Bilag

Bilag: Uddannelsesopgaven i tal

Punkt 3: Godkendelse af regnskab 2025 for Amgros

26/8229

Resumé

Årets resultat for Amgros I/S viser et overskud på 112,826 mio. kr., der fordeles mellem regionerne efter deres andele af lægemiddelomsætningen ved Amgros. Region Syddanmarks andel af overskuddet for 2025 er 22,635 mio. kr.

Sagsfremstilling

Amgros er et politisk ledet interessentselskab, der er ejet af landets fem regioner. Amgros' formål er at drive indkøbsvirksomhed af lægemidler, høreapparater og medicinsk udstyr med henblik på videresalg til sygehuse og andre offentlige myndigheder. Amgros er desuden indehaver af markedsføringstilladelsen for de registrerede lægemidler, som produceres på to af landets apoteker. Amgros fungerer også som rådgiver for regionerne og bistår fx Danske Regioner i forbindelse med økonomiforhandlingerne, monitorering og fremskrivning af lægemiddelforbrug, udredning af lægemiddelfaglige problemstillinger mv.

I forlængelse af corona-pandemien har Amgros fået til opgave med at opbygge et nationalt sikkerhedslager af lægemidler til sygehusene, der skal forebygge mangel på kritiske lægemidler. I 2025 omfatter lageret 500-550 varenumre, og lagerstørrelsen på de enkelte lægemidler varierer mellem 1-5 måneder af det aktuelle forbrug.

Amgros omsatte i 2025 for samlet 10,4 mia. kr., inkl. høreapparater, svarende til en mindre stigning i omsætningen på ca. 1 pct. sammenholdt med omsætningen i 2024.

Udviklingen skal ses i sammenhæng med, at omsætningen målt i indkøbte DDD-mængder

(Definerede Døgn Doser) er steget med ca. 3 pct. Stigningen modsvares af et faldende prisniveau og en ændret sammensætning af de lægemidler, der indkøbes.

På omkostningssiden indgår i regnskabet en stigning i personaleomkostningerne på ca. 7 mio. kr. og en stigning i antallet af årsværk fra 2024 til 2025 på 10. Sammenholdt med antallet af årsværk i 2018 er forbruget steget med over 50 pct.

Årets resultat viser et overskud på 112,826 mio. kr., hvoraf 9,779 mio. kr. vedrører nedbringelse af reserve til udviklingsomkostninger. Til sammenligning var overskuddet til fordeling mellem regionerne på baggrund af regnskab 2024 sidste år på 86,2 mio. kr.

Overskuddet fordeles mellem interessenterne efter regionernes andel af lægemiddelomsætningen i 2025. Region Syddanmarks andel udgjorde i 2025 20,06 pct., svarende til en udlodning på 22,635 mio. kr. I regionens budget for 2026 og frem er der budgetteret med en indtægt fra Amgros på 13,925 mio. kr.

Resultat og udlodningsprincipper er godkendt af bestyrelsen for Amgros I/S.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At regnskab 2025 for Amgros I/S godkendes.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

2397_Amgros_årsrapport_2025_endelig_underskrevet.pdf

Udbytteberegning 2025_endelig.pdf

Punkt 4: Godkendelse af renovering og etablering af 35 sundheds- og omsorgspladser på Brummersvej 1A, 7100 Vejle

25/56137

Resumé

Regionen har på baggrund af en anbefaling fra Sundhedsråd Lillebælt købt ejendommen på Brummersvej 1A, 7100 Vejle.

På den baggrund forelægges sagen med henblik på, at Sundhedsråd Lillebælt anbefaler Regionsrådet, at renovering og bestyknings igangsættes og finansieres, så ejendommen kan tages i brug med i alt 35 sundheds- og omsorgspladser fra primo 2027. Der vil være tale om en faseopdelt ibrugtagning af pladserne, hvor 17 pladser ibrugtages den 1. januar 2027 og de resterende 18 pladser ibrugtages den 1. april 2027.

Sagsfremstilling

Med sundhedsreformen skal regionerne overtage driften af de kommunale midlertidige pladser og drive dem som regionale sundheds- og omsorgspladser pr. 1. januar 2027. Denne sag skal danne grundlag for renoveringen og etableringen af 35 sundheds- og omsorgspladser på Brummersvej 1A, 7100 Vejle.

Regionsrådet godkendte købet den 23. marts 2026, og regionen overtog ejendommen pr. 1. april 2026. Det blev vurderet, at det endelige køb inkl. tinglysning mv. kostede 28,8 mio. kr. Tinglysningsafgiften og omkostninger til ejendomsmægler er nu opgjort, og den endelige købspris udgør 28,5 mio. kr.

Med købet af ejendommen gennemført forelægges denne sag nu med henblik på igangsættelse af renovering og bestyknings.

Projektet omfatter bl.a.:

- Ombygning og tilpasning af eksisterende lokaler til sundheds- og omsorgspladser.
- Generel istandsættelse af bygningen.
- Opdatering og udbygning af tekniske installationer, samt regionalt netværk, it-infrastruktur, patientkaldesystem og adgangskontrol.
- Indkøb og installation af nødvendigt inventar og udstyr.
- Etablering af funktioner til akutsygepleje, herunder arbejdspladser og udgående funktioner.

Bygningen har tidligere været anvendt til almindelig hospitalsbrug, herunder scannerfunktion, operationsstuer, ambulatorier og patientstuer. Dette betyder at dele af bygningen kun vil kræve en lettere ombygning, hvorimod andre arealer skal gennemgå en større ombygning og renovering.

Grundet bygningens stand og tidligere brug vil etableringen af de 35 pladser kunne ske successivt, hvor der etableres 17 pladser til ibrugtagning pr. 1. januar 2027, og de resterende 18 pladser til ibrugtagning pr. 1. april 2027. Uddybende om projektet samt tidsplan findes i vedlagte bilag om byggeprogrammet.

Ved etableringen af de 35 pladser vil der i Vejle Kommune være i alt 51 sundheds- og omsorgspladser i løbet af 2027. De resterende pladser vil forefindes på Viben i Thyregod. Dermed vil antallet af pladser svare til den befolkningsvægtede fordelingsnøgle.

Med denne renovering vil sundheds- og omsorgspladserne understøtte kvalitetsstandarderne, hvor der er fokus på lettere behandling og rehabilitering. Pladserne vil desuden imødekomme borgernes krav om tidssvarende og moderne faciliteter, som kan drives hensigtsmæssigt og bæredygtigt.

Økonomi

På Sundhedsråd Lillebælts møde den 24. februar 2026 blev renovering og bestyknings estimeret til 20-25 mio. kr. Renoveringen forventes at koste i alt 30,8 mio. kr. (indeks 182,4) for hele entreprisen inklusiv inventar. Det betyder en samlet forventet udgift inkl. køb af ejendommen på 59,3 mio. kr. (indeks 182,4).

De øgede omkostninger skyldes, at projektet indledningsvist havde etableret stuer i kælderniveau. Af hensyn til driften etableres der i stedet stuer i de tidligere OP-områder, der er dyrere at ombygge, men giver en bedre og mere sikker drift af pladserne samt giver mulighed for at etablere hensigtsmæssige logistikforhold i kælderen.

Dette omfatter:

- Renovering af dele af kælderen til genoptræningslokale
- Renovering og etablering af 28 stuer i stueetagen
- Renovering og etablering af 7 pladser på 1. sal
- Etablering af regionalt netværk og it-infrastruktur
- Opgradering af tekniske installationer og udstyr til gældende standarder og krav
- Etablering af personalerum, birum, fælles opholdsrum, kontorer og mødelokaler
- Inventar.

Udgiftspost	Beløb
Entrepriseudgifter	20,8 mio. kr.
Rådgivningsudgifter (14%)	3,4 mio. kr.
Uforudsete udgifter (15%)	3,1 mio. kr.
Inventar til stuer, birum og personalerum	3,5 mio. kr.
I alt	30,8 mio. kr.

Køb samt renovering finansieres i 2026 af den afsatte ramme til sundheds- og omsorgspladser, som Regionsrådet godkendte den 23. februar 2026. Sundhedsråd Lillebælt tilbagebetaler de afholdte omkostninger til projektet i årene 2027-2031, når midlerne fra Forårsaftalen frigives.

På regionsrådsmødet den 23. marts 2026 blev der meddelt anlægsbevilling på 28,8 mio. kr. (indeks 182,4) til køb af ejendommen inkl. tinglysningsafgift mv. De endelige omkostninger til tinglysning og ejendomsmægler er siden opgjort og den samlede købspris inkl. tinglysningsafgift er opgjort til 28,5 mio. kr. Der er dermed 0,3 mio. kr. i mindreforbrug fra køb af ejendommen, som anvendes i renoveringsprojektet. Køb og renovering anses som et samlet projekt, og der meddeles med denne sag dermed 30,5 mio. kr. (indeks 182,4) til renovering og bestyknings, så der samlet er 59,3 mio. kr. til projektet.

Sundhedsråd Lillebælt har med køb af Brummersvej 1A samt denne sag vedr. renovering og bestykning disponeret 59,3 mio. kr. ud af de 216 mio. kr., der samlet er til rådighed til Sundhedsråd Lillebælt, jf. anlægsmidlerne fra Forårsaftalen.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At byggeprogram for renovering og etablering af Brummersvej 1A, 7100 Vejle godkendes.

At der meddeles anlægsbevilling på 30,5 mio. kr. (indeks 182,4) til formålet.

At der afsættes og frigives tilsvarende rådighedsbeløb i 2026 til renovering og bestykning af ejendommen, finansieret af rammen for sundheds- og omsorgspladser.

At koncerndirektør Jørgen Bjelskou bemyndiges til at godkende licitationsresultatet inden for den meddelte økonomiske ramme.

Beslutning i Sundhedsråd Lillebælt den 22-04-2026

Sundhedsråd Lillebælt anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Sundhedsrådet godkendte endvidere, at rådets andel af anlægsrammerne i Sundhedsreformen til de nære sundhedsindsatser i årene 2027-2031 reduceres modsvarende.

Jørgen Thøgersen og Rune Bønnelykke deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Byggeprogram_Brummersvej 1A

SLB_SOP_Brummersvej 1A_Stueplan

SLB_SOP_Brummersvej 1A_1. sal

SLB_SOP_Brummersvej 1A_kælder

Punkt 5: Sundhedscenter Varde - Renovering og bestykning

26/4205

Resumé

Sundhedsråd Sydvestjylland har tidligere anbefalet køb af ejendommene Søndertoften 20 og 54 i Varde, og Regionsrådet har efterfølgende godkendt erhvervelsen. Købet er nu gennemført.

På den baggrund forelægges sagen med henblik på, at Regionsrådet godkender, at renovering og bestykning igangsættes og finansieres, så ejendommen kan tages i brug til akutsygepleje og sundheds- og omsorgspladser fra primo 2027.

Sagsfremstilling

Som led i implementeringen af sundhedsreformen overtager regionen pr. 1. januar 2027 ansvaret for bl.a. akutsygepleje og sundheds- og omsorgspladser. I Sundhedsråd Sydvestjyllands område er der ikke overdraget egnede kommunale bygninger, hvorfor det har været nødvendigt at tilvejebringe egne fysiske rammer.

Sundhedsrådet anbefalede den 18. februar 2026 køb af det tidligere Hjertecenter Varde (Søndertoften 20) samt tilhørende grund (Søndertoften 54). Købet er efterfølgende godkendt af Regionsrådet og gennemført til en samlet pris på 38,5 mio. kr.

Med gennemført køb forelægges sagen nu med henblik på igangsættelse af renovering og bestykning.

Projektet omfatter bl.a.:

- Ombygning og tilpasning af eksisterende lokaler til sengestuer.
- Etablering af ny hovedindgang og tilhørende parkeringsforhold.
- Generel istandsættelse af bygningen.
- Indkøb og installation af nødvendigt inventar og udstyr.

Herudover etableres funktioner til akutsygepleje, herunder arbejdspladser og udgående funktioner, som integreres i den samlede indretning.

Der er udarbejdet en overordnet tidsplan, hvor renovering og klargøring gennemføres i 2026 med henblik på ibrugtagning 1. januar 2027. Dog således at tre nyetablerede sengestuer i den tidligere opvågning planlægges ibrugtaget i april 2027.

IT og teknisk infrastruktur

Etablering af IT, netværk og kliniske systemer skal leve op til gældende standarder i sundhedsvæsenet.

Der arbejdes regionalt med initiativet ”Opgaveflyt fra kommuner – IT”, som forventes at understøtte etableringen af IT i de kommende sundhedshuse.

Projektet er kendetegnet ved væsentlige afhængigheder mellem byggearbejder og IT-leverancer, herunder særligt:

- Kabling og føringsveje, som skal koordineres med bygningsarbejderne.
- Placering af arbejdsstationer, kald og overvågning.
- Afklaring af tekniske krav til klinisk udstyr og integration til regionale systemer.

Det er en forudsætning for den videre projektering, at der sker tæt koordinering mellem projektorganisationen, IT-afdelingen og Bygningsafdelingen, samt at der tilvejebringes et mere konkret grundlag for IT-etableringen baseret på de endelige beslutninger om IT-bestykningen på sundheds- og omsorgspladserne samt akutsygeplejen.

Der må på nuværende tidspunkt forventes visse usikkerheder vedrørende omfang og tidsmæssig koordinering af IT-leverancer, som håndteres i den videre planlægning.

Risici og usikkerheder

Der knytter sig fortsat usikkerheder til projektet, herunder:

- Markedsmæssige udsving i byggepriser.
- Endelig afklaring af tekniske installationer (fx ilt, sug og patientkald).
- Afhængigheder til IT og teknisk infrastruktur.

Disse forhold håndteres i den videre projektering gennem løbende byggestyring og afsættelse af passende reserver.

Økonomi

På sundhedsrådets møde den 18. februar 2026 blev renovering og bestykning estimeret til ca. 11,8 mio. kr. (7,3 mio. kr. til renovering og 4,5 mio. kr. til bestykning baseret på 20 sengestuer og ekskl. IT).

De IT-omkostninger, som ikke var med i den første prisberegning, vedrører bl.a. kabling, redundans (dobbeltfunktioner af hensyn til sikkerhed) samt IT-udstyr, og øger omkostningerne med 3,36 mio. kr. til 15,16 mio. kr.

Den samlede investering (inkl. køb) udgør herefter ca. 53,66 mio. kr., hvilket er på niveau med det tidligere forelagte totalestimat.

Ejendommen er delvist udlejet og genererer aktuelt en årlig bruttolejeindtægt på ca. 2,4 mio. kr. Lejeindtægten bidrager til finansiering af teknisk drift og viceværtfunktioner mv. og vil derudover kunne understøtte driften af Det nære sundhedsvæsen. Den samlede nettoeffekt på driften kan dog ikke opgøres præcist på nuværende tidspunkt.

Klimavurdering

Projektet omfatter primært renovering og tilpasning af en eksisterende bygning, hvilket som udgangspunkt indebærer et lavere klimaaftryk sammenlignet med nybyggeri.

I den videre planlægning vil der i relevant omfang blive arbejdet med løsninger, der understøtter energieffektiv drift, hensigtsmæssigt materialevalg og robuste, fremtidssikrede installationer. Dette vil ske under hensyntagen til projektets funktionelle krav, økonomiske rammer og tidsplan.

Der er på nuværende tidspunkt ikke gennemført en særskilt, detaljeret klimaberegning. Eventuelle yderligere tiltag vil blive vurderet og konkretiseret i de kommende projektfaser.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At projektbeskrivelse for bestykning og renovering af Søndertoften 20, Varde godkendes.

At der meddeles anlægsbevilling på 15,16 mio. kr. (indeks 182,4) til formålet.

At der i 2026 afsættes og frigives tilsvarende rådighedsbeløb, finansieret af rammen for sundheds- og omsorgspladser.

At koncerndirektør Jørgen Bjelskou bemyndiges til at godkende licitationsresultatet inden for den meddelte økonomiske ramme.

Beslutning i Sundhedsråd Sydvestjylland den 22-04-2026

Indstillingen blev tiltrådt

Jørgen Thøgersen, Susanne Dyreborg og Susanne Stenstrup Thorsen deltog ikke i behandlingen af sagen.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Projektbeskrivelse Renovering af det tidligere Hjertecenter Varde

Punkt 6: Godkendelse af anbefaling om udmøntning af bevillinger fra Region Syddanmarks forskningspuljer forår 2026

26/259

Resumé

Det anbefales at støtte bevilling og afslag på ansøgninger til følgende regionale forskningspuljer:

- Region Syddanmarks pulje for Kliniske Forskerkarriereforløb.
- Region Syddanmarks Ph.d.-pulje.

Sagsfremstilling

Baggrund

Siden 2008 har Regionsrådet i Region Syddanmark etableret en række forskningspuljer med henblik på at understøtte forskning på regionens sygehuse, i praksissektoren og i samarbejde med kommunerne. Puljestrukturen er løbende udviklet for at sikre en bred understøttelse af forskningsaktiviteter på tværs af sektorer og faggrupper.

Med vedtagelsen af regionens forskningsstrategi er der fastlagt en samlet strategisk, politisk ramme for prioritering af forskningsmidlerne. Strategien indebærer, at der årligt udmøntes knap 65 mio. kr. til forskning, hvilket medfører halvårslige udmøntningssager for en række af puljerne.

Den regionale forskningsstrategi har blandt andet fokus på

- at styrke den kliniske forskning,
- øge antallet af forskningsaktive sundhedsprofessionelle,
- udvikle stærke og bæredygtige forskningsmiljøer samt
- sikre sammenhængende forskerkarriereveje.

Den regionale puljestruktur er et centralt redskab til at realisere disse målsætninger.

I den regionale forskningsstrategi er der derfor foretaget en bevidst prioritering, hvor Ph.d.-puljen reduceres og skærpes med fokus på kvalitet og en bedre balance i forskerføddekæden, mens puljen for Kliniske Forskerkarriereforløb samtidig styrkes for at sikre, at flere forskere kan fastholdes og udvikles i kliniske forskerkarrierer.

Prioriteringen skal bidrage til, at investeringer i forskeruddannelse i højere grad omsættes til varig forskningskapacitet og bedre patientbehandling.

Proces

Bedømmelsesudvalgenes indstillinger til bevilling og afslag er blevet godkendt af koncerndirektør Kurt Espersen. Normalt godkendes indstillinger fra bedømmelsesudvalget af Det Regionale Strategisk Forskningsråd, men rådets kommissorium, herunder deltagerkreds, er netop blevet ændret, hvorfor denne proces ikke har kunnet nås denne gang.

Nedenfor følger en kort beskrivelse af hver pulje, antallet af bedømte ansøgninger og de samlede beløb, som det anbefales at udmønte.

Region Syddanmarks pulje for Kliniske Forskerkarriereforløb

Region Syddanmarks pulje for Kliniske Forskerkarriereforløb har til formål at understøtte klinisk forskerkarriereudvikling fra ph.d.-niveau til seniorforskerniveau blandt sundhedspersonale i regionen.

Puljens sigte er at bidrage til oprettelsen af flere kliniske kombinationsstillinger, der dedikerer tid til forskning. Puljen støtter derfor kun frikøb til forskningstid.

Puljens samlede budget er i den forbindelse blevet forhøjet som følge af vedtagelsen af Region Syddanmarks forskningsstrategi fra 5 mio. kr. til 8 mio. kr. årligt.

Budgetløftet skal ses i lyset af strategiens målsætninger om

- at styrke klinisk forskning,
- øge antallet af forskningsaktive sundhedsprofessionelle samt
- sikre stærkere sammenhæng mellem klinik og forskning til gavn for patientbehandlingen.

Med det øgede budget får puljen bedre mulighed for at understøtte flere og længerevarende karriereforløb, herunder kliniske kombinationsstillinger og dermed bidrage til den langsigtede kapacitetsopbygning og robusthed i regionens forskningsmiljøer.

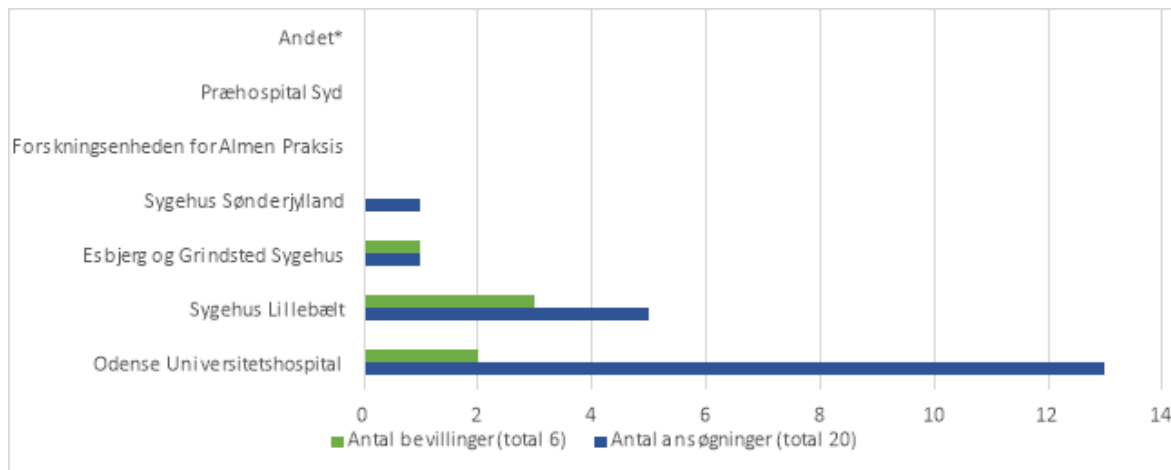
I 1. opslag 2026 er der mulighed for at udmønte 4,000 mio. kr. Der kan maksimalt tildeles 660.000 kr. pr. ansøgning.

Der har i alt været 15 ansøgninger til bedømmelse. Der er fra bedømmelsesudvalgets side blevet anbefalet udmøntning af bevilling til seks ansøgninger, svarende til 3,696 mio. kr. Disse ansøgninger er blevet vurderet til at have det højeste faglige og kvalitetsmæssige niveau blandt de modtagne ansøgninger.

Bilag 1 indeholder en samlet oversigt over bedømmelsesudvalgets anbefalinger til udmøntning fra puljen. Af bilaget fremgår også en kort beskrivelse af hver ansøgning.

I figur 1 nedenfor ses et samlet overblik over ansøgninger og bevillinger. Figuren viser ligeledes fordelingen mellem regionens respektive sygehuse.

Figur 1: Puljen for Kliniske Forskerkarriereforløb 1. opslag 2026 med fordeling af antal ansøgninger og bevillinger

*Kategorien "Andet" inkluderer Syddansk Universitet, kommuner og praksissektoren i Region Syddanmark.

Region Syddanmarks Ph.d.-pulje

Region Syddanmarks Ph.d.-pulje har til formål at sikre, at sundhedsprofessionelle i regionen får mulighed for at gennemføre en forskeruddannelse og dermed bidrage til at styrke kvaliteten og udviklingen i patientbehandlingen.

Puljens budget er reduceret i forlængelse af vedtagelsen af Region Syddanmarks forskningsstrategi. Reduktionen afspejler forskningsstrategiens prioritering af en målrettet anvendelse af forskningsmidlerne med fokus på høj kvalitet, opbygning af stærke forskningsmiljøer og sikring af sammenhængende kliniske forskerkarriereveje.

Strategien lægger i den forbindelse vægt på en mere hensigtsmæssig balance i forskerfødekæden, herunder at antallet af ph.d.-forløb afstemmes med mulighederne for efterfølgende forskerkarrierer.

På den baggrund prioriteres midlerne i højere grad til indsatser, der understøtter det sammenhængende sundhedsvæsen, excellence og langsigtet kapacitetsopbygning, hvilket indebærer en skærpet prioritering af Ph.d.-puljen og færre stipendier at uddele.

I 1. opslag 2026 er der mulighed for at uddele 17 stipendier på samlet 11,050 mio. kr., svarende til 650.000 kr. pr. stipendie. To af stipendierne er reserveret til psykiatriske forskningsprojekter.

Der har i alt været 71 ansøgninger til bedømmelse. Der er fra bedømmelsesudvalgets side blevet anbefalet udmøntning af bevilling til i alt 16 ansøgninger, svarende til 10,400 mio. kr.

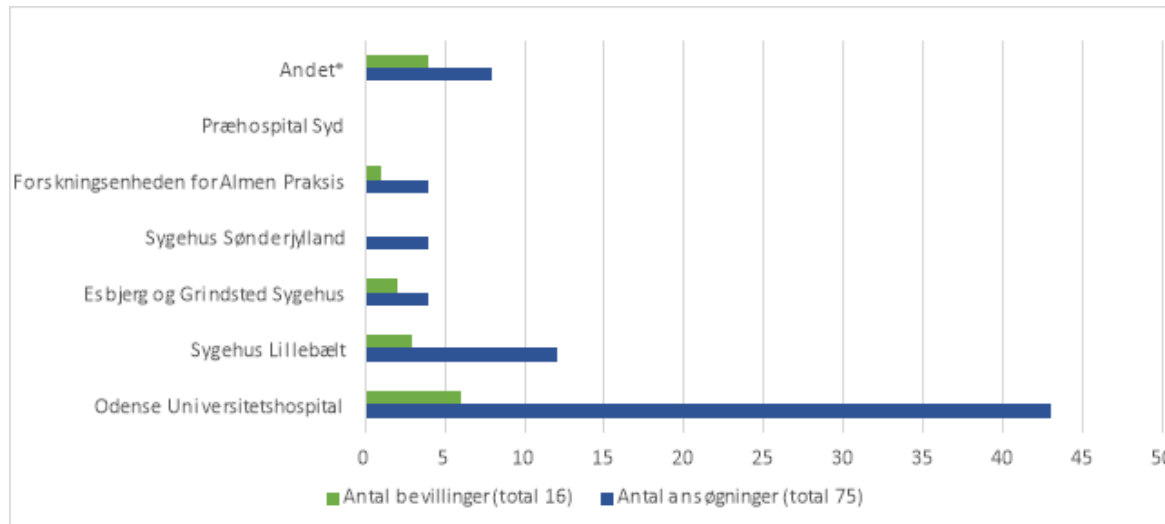
Disse ansøgninger er blevet vurderet til at have det højeste faglige og kvalitetsmæssige niveau blandt de modtagne ansøgninger.

Ud af de anbefalede 16 ansøgninger til bevilling er fire psykiatriske forskningsprojekter. To af disse er tilknyttet Odense Universitetshospital, én ansøgning er med tilknytning til Sygehus Lillebælt, alt imens det sidste projekt er tilknyttet Syddansk Universitet.

Bilag 2 indeholder en samlet oversigt over bedømmelsesudvalgets anbefalinger til udmøntning fra puljen. Af bilaget fremgår også en kort beskrivelse af hver ansøgning.

I figur 2 nedenfor ses et samlet overblik over ansøgninger og bevillinger. Figuren viser ligeledes fordelingen mellem regionens respektive sygehuse og andre enheder.

Figur 2: Ph.d.-puljen 1. opslag 2026 med fordeling af antal ansøgninger og bevillinger

*Kategorien "Andet" inkluderer Syddansk Universitet, kommuner og praksissektoren i Region Syddanmark.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At anbefalingen om udmøntning af støtte til seks ansøgninger på i alt 3,696 mio. kr. fra Region Syddanmarks pulje for Kliniske Forskerkarriereforløb godkendes.

At anbefalingen om udmøntning af støtte til 16 ph.d.-stipendier på i alt 10,400 mio. kr. fra Region Syddanmarks Ph.d.-pulje godkendes.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - oversigt puljen for Kliniske Forskerkarriereforløb 1. opslag 2026

Bilag 2 - oversigt Ph.d.-puljen 1. opslag 2026

Punkt 7: Godkendelse af udmøntning af midler til børne- og ungevenlig indretning

26/3029

Resumé

Med budgetaftalen for 2026 er der afsat midler til børne- og ungevenlig indretning på regionens sygehuse. Med denne sag stilles forslag om udmøntning af midler.

Sagsfremstilling

Med budgetaftalen for 2026 afsættes midler til børne- og ungevenlig indretning:

”God indretning påvirker børn og unges helbred, trivsel og udvikling. Det handler om at stimulere til både aktivitet, fordybelse, læring og sociale relationer med brug af lys, farver, støjdemping, kreative værksteder og balance- og klatrerredskaber mm.

Med udgangspunkt i tidligere erfaringer med bl.a. ungestuer og fællesrum målrettet børn og unge afsættes der derfor 3 mio. kr. til indretning og fysiske rammer målrettet børn og unge.”

Det foreslås, at midlerne til børne- og ungevenlig indretning fordeles efter budgetfordelingsnøglen for aktiviteten målt i DRG-værdi på de somatiske sygehuse i 2024:

Sygehus	DRG-værdi (kr.) i 2025 takster	Procentdel af samlet DRG-værdi
Esbjerg Sygehus Grindsted Sygehus	2.362.089.042	14%
Odense Universitetshospital - Svendborg	7.814.079.583	47%
Sygehus Lillebælt	4.137.322.363	25%
Sygehus Sønderjylland	2.332.263.535	14%
Hovedtotal	16.645.754.523	100%

En fordeling af midlerne efter ovenstående fordelingsnøgle giver et budget til sundheds- og sygehusenhederne på 420.000 kr. til Esbjerg og Grindsted Sygehus, 1.410.000 kr. til Odense Universitetshospital, 750.000 kr. til Sygehus Lillebælt og 420.000 kr. til Sygehus Sønderjylland.

Sundheds- og sygehusenes oplæg til brug af midlerne

På baggrund af forslaget til fordeling af midlerne til børne- og ungevenlig indretning har sundheds- og sygehusene udarbejdet et oplæg til, hvad de foreslår at anvende midlerne til.

- OUH: Midlerne ønskes afsat til at give H.C. Andersens Børne- og Ungehospital en tydelig identitet på Nyt OUH. Midlerne ønskes afsat til genkendelig vægudsmykning af rum og gangarealer på bl.a. sengeafsnit samt røntgen, CT og MR. Derudover ønskes midlerne anvendt til indretning af udearealer og udsmykning med ungefriser.

- Sygehus Lillebælt: Midlerne ønskes afsat til børnevenlig indretning af blodprøvetagningen på Vejle Sygehus i lighed med det allerede etablerede koncept på Kolding Sygehus. Derudover ønskes midlerne afsat til børne- og ungevenlig indretning af forhallen på Kolding Sygehus med et krearum og et specialmøbel i børnezonen.

- Esbjerg og Grindsted Sygehus: Midlerne ønskes afsat til sygehusets tværgående strategi for Børne- og Ungevenligt Hospital, som aktuelt er under implementering. Det ønskes at anvende midlerne til designs, udsmykning af vægge samt indkøb af borde, stole og opbevaringsmøbler til bl.a. FAM's skadestue og lægevagt, blodprøvetagningen, familieambulatoriet, sengeafsnittet for nyfødte og familie samt røntgen.

- Sygehus Sønderjylland: Midlerne ønskes afsat til udsmykning af sygehusets matrikler med brug af samme designer, som har udviklet designforslag til de øvrige børne- og ungeafdelinger i regionen. I prioriteret rækkefølge ønskes midlerne anvendt til udsmykning af børne- og ungeafdelingen i Aabenraa, neonatalafdelingen, børneambulatoriet i Sønderborg, og herefter ørige afdelinger på Sygehus Sønderjylland der ser børn og unge (røntgen, biokemi, skadestuen, FAM/PAM, øre- næse- og halsafdelingen, osv.), samt afdelinger der har mange børn og unge som pårørende (medicinsk afdeling, kardiologisk afdeling og neurologisk afdeling).

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At følgende udmøntning af midlerne godkendes:

- 420.000 kr. til Esbjerg og Grindsted Sygehus,
- 1.410.000 kr. til Odense Universitetshospital,
- 750.000 kr. til Sygehus Lillebælt og
- 420.000 kr. til Sygehus Sønderjylland.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 8: Godkendelse af udmøntning af dele af indsatser i Kræftplan V

23/55640

Resumé

Der forelægges forslag til udmøntning af midler til dele af initiativer i Kræftplan V for så vidt angår styrket kapacitet på sygehusene, styrket palliativ indsats, øget patientinddragelse og initiativer til øget deltagelse i screeningsprogrammer for kræft.

Sagsfremstilling

I maj 2025 præsenterede regeringen Kræftplan V ”Et bedre liv med og efter kræft”. Danske Regioner og regeringen indgik i november 2025 en udmøntningsaftale vedr. kræftplanen for 2026 og frem. Der blev i juni desuden indgået en særskilt udmøntningsaftale for 2025. Kræftplanen og udmøntningsaftalen for 2026 er vedlagt i bilag.

Kræftplan V indeholder en lang række initiativer, der skal styrke kræftområdet og bidrage til at forbedre patienternes liv. Planen har særligt fokus på forebyggelse og tidligere opsporing af kræft, så flere tilfælde opdages i tide. Samtidig skal den sikre mere individuel og målrettet behandling samt bedre adgang til ny og effektiv medicin. Der er også stor opmærksomhed på senfølger, så patienter får bedre hjælp efter sygdommen. I planen tilføres regionerne også midler til øget kapacitet på sygehusene.

Der forelægges forslag til udmøntning af følgende initiativer i aftalen, som er nærmere beskrevet i de vedlagte bilag med en overliggende beskrivelse i ”Notat – forslag til anvendelse af kræftmidler”:

- Initiativer til en styrket udrednings- og behandlingskapacitet.
- Initiativer til styrket palliativ indsats.
- Initiativer til øget patientinddragelse.
- Initiativer til at øge deltagelsen i screeningsprogrammerne for kræft.

Udrednings- og behandlingskapacitet

Regionen tilføres 38,29 mio. kr. i 2026 og 25,56 mio. kr. fra 2027 og frem til en styrket kapacitet på kræftområdet. Regionsrådet har i relation til udmøntningsaftalen for 2025 udmøntet midler til varige kapacitetsløft på sygehusene svarende til 25,56 mio. kr. fra 2026 og frem. Det betyder, at der refterer ca. 12,73 mio. kr. i 2026 til engangsinitiativer.

Det foreslås, at 3,9 mio. kr. anvendes til at videreføre en ordning vedr. ”plukkelister” inden for radiologi og patologi, som giver mulighed for at medarbejdere honoreres for ekstraarbejde i form af beskrivelse af billeder/analyser – også på tværs af sygehusene. Desuden foreslås, at der allokeres 8,84 mio. kr. til den medicotekniske ramme i 2026 mhp. anskaffelse af kræftrelateret udstyr, som kan understøtte effektivisering/automatisering af arbejdsgange mv. Midlerne til udstyret frigives som udgangspunkt via en leasingramme.

Styrket palliativ indsats

Der tilføres desuden midler til at styrke den palliative indsats (lindrende behandling) både på det basale og specialiserede niveau og til en styrket rådgivningsfunktion. Midlerne for 2025 er blevet overført til 2026, hvilket betyder, at der i 2026 er tilført 17,9 mio. kr., mens der fra 2027 tilføres 8,93 mio. kr., stigende til 13,68 mio. kr. fra 2030. Det foreslås at midlerne anvendes inden for følgende temaer:

- Konsolidering/styrkelse af palliative funktioner på sygehusene.
- Styrket lokal palliativ rådgivningsmulighed til primærsektor.
- Ramme til styrket lægelig betjening af hospice.
- Engangsramme til opdatering af E-læringskursus i palliation.

- Engangsramme til kompetenceudvikling af personale på hospice.
- Engangsramme til udviklingspulje til sygehusene.
- Engangsramme til afprøvning af daghospice/specialiseret palliation for særlige udsatte grupper.

Forslaget er nærmere beskrevet i notatet ”Notat – arbejdsgruppe vedr. styrket palliativ indsats”.

Øget patientinddragelse

Der er desuden tilført midler til at arbejde med styrket patientinddragelse, herunder i form af fælles beslutningstagning. I vedlagte notat fra regionens Center for Fælles Beslutningstagning er der udarbejdet et forslag til initiativer til en styrket indsats vedr. patientinddragelse inden for den økonomiske ramme, som udgør 4,68 mio. kr. i 2026 og 2,34 mio. kr. i 2027 og frem.

Der foreslås aktiviteter, som dels kan bidrage til at sikre yderligere forankring, konsolidering og kvalitet i anvendelsen af fælles beslutningstagning i kræftforløb på de regionale sygehuse, og parallelt hermed at bringe fælles beslutningstagning tættere på borgeren gennem styrket sammenhæng med det nære sundhedsvæsen og de sektorovergange, som kendetegner kræftforløb.

Øge deltagelsen i screeningsprogrammer for kræft

Med Kræftplanen afsættes særskilte midler inden for screening for kræft, hvor der aktuelt er tre nationale screeningsprogrammer: Brystkræftscreening, livmoderhalskræftscreening og screening for tarmkræft. Midlerne skal bl.a. anvendes til tiltag, der kan bidrage til en øget deltagelse hos grupper, som i dag benytter tilbuddene i mindre grad.

Inden for screening for brystkræft foreslås et projekt med telefonisk opfølgning på udeblivelser fra mammografiscreening. Formålet er at reducere udeblivelse, tilbyde hjælp til ombooking og sikre korrekt framelding. Projektet skal også give viden om årsager til fravalg og forbedre ressourceudnyttelsen. Der foreslås afsat et engangsbeløb på 0,2 mio. kr., som udmøntes til screeningssekretariatet på OUH.

Inden for screening for livmoderhalskræft er der overvejelser om projekter, der kan bidrage til at øge deltagelsen med fokus på geografi og socioøkonomiske variationer. Der overvejes mulighed for indsatser målrettet bl.a. kommuner med lav deltagelse som Ærø, Fanø og Tønder. Der er også fokus på kvinder uden HPV-vaccination og uden deltagelse i screening. Tiltag omfatter især HPV-hjemmetestkits samt mulighed for lægeopsamlet prøve med almen praksis som central aktør.

Projekterne er i gang med at blive kvalificeret, herunder skal juridiske barrierer for identifikation af og kontakt til de kvinder, som ikke har deltaget i screeningen afklares. Der foreslås afsat en ramme på 0,5 mio. kr. i 2026 som projektramme.

Finansiering af tværregionale initiativer og reservationer til senere udmøntning

Udmøntningsaftalen for 2026 rummer, jf. notat, også en række spor/tiltag, som drives tværregionalt samt er forankret i nationale fora, herunder Danish Comprehensive Cancer Center, Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut og Medicinrådet. Det betyder, at regionerne efter bloktilskudsnøglen i fællesskab skal finansiere disse initiativer via Kræftplan V midlerne. Det foreslås, at de midler som regionen har fået tilført til disse specifikke initiativer, allokeres til en central regional driftsramme med henblik på finansiering af regionens andel af disse aktiviteter.

Tilsvarende er der i et notat oplistet en række spor, hvor regionen tilføres midler herunder først ud i overslagsårene, og hvor der endnu ikke foreligger afklaring af den videre konkrete anvendelse. Det foreslås, at midlerne til disse spor tilføres

en central regional budgetramme med henblik på senere udmøntning. Herunder igangsættes i 2. halvår af 2026 en proces - med involvering af sundhedsrådene - vedr. anvendelse af midlerne til rehabilitering og præhabilitering samt rehabiliteringsindsatser for patienter med senfølger.

Oversigt over forslag til allokering af midler

I tabel 1 er der anført en samlet oversigt over allokering af midler til sygehusene, til hospice og til centrale rammer på baggrund de ovenfor beskrevne tiltag.

Tabel 1

Opsummering oversigt over allokering af midlerne, mio. kr.	2026	2027	2028	2029	2030 og frem
Odense Universitetshospital (incl forsøg til mammascreeing)	5,52	3,46	3,46	3,46	3,46
Sygehus Lillebælt (Incl Center for Fælles Beslutningstagning)	6,95	2,31	2,31	2,31	2,31
Esbjerg Grindsted Sygehus	2,65	1,79	1,79	1,79	1,79
Sygehus Sønderjylland	2,59	1,74	1,74	1,74	1,74
Medicoteknisk ramme	8,84				
Hospices - ligelig fordeling til 5 hospice	1,00				
Central budgetramme til senere udmøntning incl hospiceforsøg, lægebetjening, ramme til screening	10,79	42,57	41,77	45,97	50,40
Central driftsramme til tværegional finansiering	8,73	4,48	3,41	1,92	1,92
I alt	47,07	56,34	54,47	57,18	61,61

Finansieringen af initiativerne i Kræftplan V er aktuelt ikke indarbejdet i regionernes økonomi for 2026 og frem, men bringes på plads i sammenhæng med reguleringen af Region Syddanmarks bloktilskud for 2026 og frem. Sag herom forventes forelagt Regionsrådet på mødet i september 2026.

Punktet vil på forretningsudvalgsmødet blive præsenteret af koncerndirektør Kurt Espersen.

Klimavurdering

Sagen kan have en mindre klimapåvirkning for så vidt angår anskaffelser af det medicotekniske apparatur, hvor der både kan være en negativ indvirkning i forbindelse med anskaffelserne, men forventeligt også en positiv indvirkning i form af mere effektive processer, som kan reducere energiforbrug.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At midlerne til initiativer i Kræftplan V udmøntes som anført i tabel 1.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Kræftplan V.pdf

Udmøntningsaftale om Kræftplan V (2026 og frem) (1).pdf

Notat - forslag til anvendelse af kræftmidler. Kræftplan V.docx

Notat - arbejdsgruppe vedr styrket palliativ indsats.docx

Notat vedr. styrket patientinddragelse.pdf

Punkt 9: Godkendelse af udmøntning af midler til etablering af enhed for avancerede terapier på Odense Universitetshospital

25/58438

Resumé

I Budget 2026 er der afsat 2,5 mio. kr. fra 2026 og frem til at etablere en enhed for avancerede terapier på Odense Universitetshospital (OUH). I sagen fremsættes forslag til udmøntning af midlerne.

Sagsfremstilling

Odense Universitetshospital er førende inden for Advanced Therapy Medicinal Products (ATMP). ATMP omfatter celleterapi, genterapi og vævsterapi. ATMP kendetegnes ved, at behandlingen går fra symptombehandling til kurativ (helbredende) behandling. Behandlingerne anvendes typisk til patienter med alvorlige og livstruende sygdomme, eller hvor eksisterende behandlingsmuligheder er utilstrækkelige.

Odense Universitetshospital har gennem længere tid arbejdet med at producere og anvende ATMP inden for flere områder. Med henblik på at understøtte dette område, er der i Budget 2026 afsat 2,5 mio. kr. til at etablere en centralt placeret enhed på Odense Universitetshospital, der kan levere og håndtere ATMP.

Vedlagte notat beskriver etableringen af en samlet organisatorisk ramme for ATMP-arbejdet på OUH under betegnelsen ATMP Syd. Notatet beskriver den foreløbige organisering af ATMP Syd samt forslag til udmøntningen af de afsatte midler.

Formålet med etableringen af ATMP Syd er bl.a. at sikre en understøttelse af eksisterende faglige miljøer og en klar styring, koordinering og ansvarsfordeling på området.

Etableringen af ATMP Syd igangsættes i 2026. Organiseringen vil kunne udvikle sig over tid på baggrund af de erfaringer, der opnås i etableringsfasen.

Den primære organisering af ATMP Syd vil være i OPEN, som er Region Syddanmarks forskerstøtteenhed, der understøtter sundhedsforskere i regionen med dataindsamling, dataanalyser, registerdata mv. til deres forskningsprojekter.

I 2026 foreslås midlerne fordelt således:

- 1,0 mio. kr. til OPEN til etablering af en funktion, der sikrer fælles styring og koordinering, ansvar for regulatorisk support og samarbejde på tværs.
- 1,5 mio. kr. fordeles midlertidigt mellem de afdelinger, der i dag løfter ATMP-relaterede opgaver, herunder regulatoriske, kliniske og forskningsmæssige aktiviteter. Midlerne fordeles mellem følgende afdelinger på OUH:
 - Blodprøver og Biokemi
 - Klinisk Immunologisk Afdeling
 - Hæmatologisk Afdeling X
 - Nuklearmedicinsk Afdeling.

Fra 2027 og frem fastholdes som udgangspunkt minimumsbevillingen på 1,0 mio. kr. årligt til OPEN til at sikre den fælles styring.

De resterende midler vil fra 2027 blive disponeret på baggrund af erfaringer fra opstartsfasen. Det forventes, at midlerne i stigende grad vil blive anvendt i OPEN til en mere direkte og nær understøttelse af det kliniske arbejde.

I første halvår af 2027 vil der blive foretaget en opfølgning på baggrund af de indledende erfaringer med ATMP Syd. Sundhedsråd Fyn vil blive forelagt en opfølgning til orientering.

Herved indstilles det, at der udmøntes 2,5 mio. kr. fra 2026 og frem til OUH, finansieret fra Budget 2026 til etablering af ATMP Syd.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At der udmøntes 2,5 mio. kr. årligt fra 2026 til Odense Universitetshospital.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Notat - Udmøntning af regionale midler til ATMP-området på OUH (ATMP Syd)

Punkt 10: Godkendelse af udmøntning af ramme til sundhedsrådene til understøttelse af udgående teams i psykiatrien og nærsundhedsplanerne

26/5684

Resumé

Psykiatriplan 2026-2032 lægger op til en massiv udbygning af de udgående teams i psykiatrien. Region Syddanmark er tilført varige midler fra den nationale 10-årsplan til indsatsen. Derfor foreslås at udmønte en økonomisk ramme til sundhedsrådene fra 2027 og frem, som de i forbindelse med udarbejdelse af nærsundhedsplanerne nærmere kan disponere over, ift. udbygning af de eksisterende udgående teams ud fra de lokale behov.

Sagsfremstilling

Den 29. september 2025 blev Region Syddanmarks nye psykiatriplan for perioden 2026-2032 vedtaget af Regionsrådet. I Psykiatriplanen lægges op til et markant løft og udvikling af de eksisterende udgående teams. I bilaget er lavet en beskrivelse af de udgående teams.

Indsats 15 i Psykiatriplanen lægger op til en analyse af såvel botilbudskonceptet og af den eksisterende APU-ordning (Akut Psykiatrisk Udrykningstjeneste), med henblik på at skabe et beslutningsgrundlag for integration af de to indsatser. I forlængelse heraf kan midlerne til APU evt. konverteres til for eksempel botilbudsteams eller anden udgående aktivitet.

Indsats 17 i psykiatriplanen lægger op til en udbygning af de udgåendes teams under overskriften "kom godt hjem". Udbygning skal ske gennem udvikling af et sammenhængende koncept for udgående og subakutte indsatser fra psykiatrien for alle ovennævnte teams. OPUS (Opsøgende psykose teams), F-ACT (fleksibel, udgående og opsøgende behandling), APU, FUT (Fælles udrykningstjeneste), mobilskadestue mv. sammentænkes.

Den 19. maj 2025 indgik regeringen og forligspartierne på Christiansborg "Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien." Aftalen er siden uddybet i en aftale om udmøntning, implementering og opfølgning på en samlet 10-årsplan for psykiatrien, som Regeringen, Danske Regioner og KL indgik den 4. december 2025. Her fremgår at der skal ske et markant løft af de udgående teams, der tilbyder ambulans psykiatrisk behandling mhp. at sikre større udbredelse og højere kvalitet i disse. De udgående teams er en af de væsentligste indsatser til at hjælpe mennesker med svære psykiske lidelser efter udskrivelse tæt på eller i eget hjem, og de er dermed en vigtig faktor i forhold til at forebygge akutte genindlæggelser.

Kapacitetsudvidelse skal bl.a. ske ift. F-ACT teams, OPUS og botilbudsteams. Initiativet skal ses i sammenhæng med den massive investering i psykiatrien, som skal sikre, at flere voksne patienter med svær og kompleks psykisk sygdom får bedre ambulans behandling, og den generelle tilførsel af midler til opbygning af kapacitet i psykiatrien.

Sundhedsstyrelsen har allerede lavet en række overordnede nationale faglige koncepter og forløbsbeskrivelser for f.eks. psykoselidelser, der sætter en faglig retning for de udgående teams. Beskrivelserne har dannet grundlag for den syddanske udbredelse frem til nu, og sundhedsrådene kan indtænke disse i deres fremadrettede beskrivelser af udbygningen af de udgående teams.

Sundhedsstyrelsen skal i perioden 2026-2029 udarbejde minimum fem nye beskrivelser af forløb for udvalgte målgrupper af mennesker med svære psykiske lidelser, hvor der løbende bliver behov for at justere indsatsen i dialog mellem region og kommuner. Der er afsat nationale midler til sundhedsrådene, som kan understøtte implementeringen af forløbsbeskrivelserne.

Herudover vil der blive udarbejdet en overordnet regional ramme for organisering iht. F-ACT-modellen, hvor organiseringen i dag varierer på tværs af sundheds- og sygehuse.

Kobling til nærsundhedsplanerne

Nærsundhedsplanerne, som udarbejdes af sundhedsrådene frem mod primo 2027, bliver et centralt omdrejningspunkt, hvor sundhedsrådene får mulighed for at omsætte indsatser fra psykiatriplanen omkring udgående teams til den lokale kontekst, og der er samtidig en mulighed for sikre sammenhæng med de mange øvrige indsatser, som patienterne tilbydes udover den udgående psykiatriske behandling.

I nærsundhedsplanerne kan hvert sundhedsråd beskrive, hvorledes udbygningen af de eksisterende udgående teams i psykiatrien kan afhjælpe lokale flaskehalse og skabe øget sammenhæng og kvalitet i patientforløbene. Efterfølgende har sundhedsrådene mulighed for at følge udbygningen i forbindelse med den løbende opfølgning på de kommende nærsundhedsplaner.

Økonomi

Finansiering af udbygningen af de eksisterende udgående teams, der lægges op til i Psykiatriplan 2026-2032, udgøres af de afsatte midler i 10-årsplanen til formålet. Region Syddanmarks andel udgør 13,81 mio. kr. i 2026, 25,50 mio. kr. i 2027 31,88 mio. kr. i 2028, 59.51 mio. kr. i 2029 og 63,75 mio. i 2030 og varigt herefter.

Det foreslås med denne sag, at der i perioden 2027-2029 overføres ekstra midler til de udgående teams, hvilket muliggør en hurtigere indfasning af indsatsen vedr. øremærkede teams, end der er lagt op til 10-årsplanen.

Finansieringen i denne overgangsperiode findes dels i de 10-årsplansmidler, der er afsat til et generelt kapacitetsløft inden for voksenpsykiatrien, dels i midler, der er reserveret til det nye sengeafsnit på Psykiatrien på Esbjerg-Grindsted, hvor der er forventet indflytning i foråret 2028. Samlet benævnes disse midler ”råderummet”.

Det foreslås, at indsatsen påbegyndes i 2027 og at der i perioden 2027-2029 tilføres ekstra midler, således at bevillingen i denne periode svarer til det varige niveau, der er gældende fra 2030.

Af den samlede varige bevilling på 63,75 mio. kr. foreslås 60 mio. kr. udmøntet til sundhedsrådene, 2 mio. kr. reserveres til forskning, mens de resterende 1,75 mio. kr. fra 2030 indtil videre placeres i en regional pulje.

Den samlede finansiering for perioden 2027-2030 kan opgøres således (mio. kr. 2026-PL)

Samlede økonomi	2027	2028	2029	2030+
Sundhedsrådene	60	60	60	60
Forskning	2	2	2	2
Central pulje				1,75
I alt	62	62	62	63,75

Nedenstående tabel viser det resterende råderum efter afsættelse af midler til de udgående teams, herunder til ibrugtagning af sengeafsnit på nyt OUH og udvidelse af antallet af ydernumre til specialpraktiserende læger (mio. kr. 2026-PL)

Finansiering	2027	2028	2029	2030+
Øremærket eksisterende udgående teams	25,50	31,88	59,51	63,75
Fra generelt kapacitetsløft	36,50	30,12	2,49	0
I alt	62,00	62,00	62,00	63,75

Rammen fordeles, så hvert sundhedsråd kan disponere over sin andel af rammen ind i de lokale nærsundhedsplaner og ud fra de lokale behov og flaskehalse, der identificeres lokalt i samråd med kommunerne. Udmøntning skal ske inden for psykiatriområdet og mere specifikt inden for de overordnede faglige beskrivelser af de udgående teams.

Det foreslås, at der fra rammen forlods tildeles 6 mio. kr. til Børne- og ungepsykiatrien for at kunne løfte den udgående indsats ift. børn og unge i psykisk mistrivsel, fx styrkelse af Fremskudt Funktion og understøttelse af STIME (Styrket Tværsektoriel Indsats for børn og unges Mentale sundhed).

De resterende midler fordeles til sundhedsrådene med nøglen ”sygdomsvægtede borgere”, der også anvendes til fordeling af midler til indsatser i det nære sundhedsvæsen.

Det giver følgende fordeling på sundhedsrådene:

Sundhedsråd	Andel sygdomsvægtede borgere	2027+, mio. kr.
Fyn - BU		6,00
Fyn - voksen	38,10%	20,57
Lillebælt	23,40%	12,64
Sydvestjylland	19,50%	10,53
Sønderjylland	19,00%	10,26
I alt		60,00

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At der udmøntes en ramme til hvert sundhedsråd til understøttelse af de udgående teams i psykiatrien, jf. ovenstående tabel.

At sundhedsrådene orienterer Regionsrådet om den konkrete anvendelse af rammen.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag til FU - beskrivelse af udgående indsatser

Punkt 11: Godkendelse af i alt tre nye ydernumre inden for specialerne psykiatri samt børne- og ungdomspsykiatri

26/14745

Resumé

I Psykiatriplan 2026 – 2032 peges der i indsats 22 på, at der skal ske en udbygning af kapaciteten i praksissektoren. Med sagen lægges der op til, at der udmøntes to fuldtids-kapaciteter inden for specialet psykiatri samt én fuldtids-kapacitet inden for børne- og ungdomspsykiatri med geografisk placering i den jyske del af regionen.

Sagsfremstilling

I Psykiatriplan 2026 – 2032 peges der i indsats 22 på, at der skal ske en udbygning af kapaciteten i praksissektoren.

I planen lægges derfor op til, at hvert sundhedsråd med kapacitetsmidler fra ”Aftale om en samlet 10-årsplan” skal udmønte 1-2 ydernumre i speciallægepraksis.

Der er frem til nu udmøntet kapacitetsmidler til henholdsvis tre ydernumre til voksenpsykiatere og ét ydernummer til en børne- og ungdomspsykiater. Det bemærkes, at der herudover er udmøntet midler fra 10-årsplanen afsat til ”Bedre hjælp til ADHD og autisme” til en tidsbegrænset kapacitet (indtil 10 år).

Med sagen lægges op til, at der udmøntes yderligere to voksenpsykiatere og én børne- og ungdomspsykiater. Såfremt sagen godkendes af Regionsrådet, vurderes det, at indsats 22 i Psykiatriplan 2026-2032 er indfriet for så vidt angår finansiering af ydernumre med kapacitetsmidler. Sundhedsrådene har mulighed for herefter at disponere midlerne afsat til det nære sundhedsvæsen til yderligere ydernumre, hvis der lokalt vurderes at være behov herfor.

Statistik vedrørende eksisterende psykiatripraksis samt børne- og ungdomspsykiatripraksis i Region Syddanmark

I nedenstående tabel er der en oversigt over de nuværende kapaciteter inden for de to specialer fordelt på de fire sundhedsråd.

Tabel 1. Speciallægekcapaciteter (fuldtid) fordelt på speciale og sundhedsråd pr. 1. marts 2026

Speciale	Sundhedsråd	Sundhedsråd	Sundhedsråd	Sundhedsråd	I alt
	Fyn	Lillebælt	Sydvestjylland	Sønderjylland	
Psykiatri	11	5	4	3	23
Børne- og ungdomspsykiatri	2	2		1	5

Halvdelen af kapaciteten inden for psykiatri er geografisk placeret i Sundhedsråd Fyn's område. Inden for børne- og ungdomspsykiatri er der to kapaciteter i Sundhedsråd Fyn, mens de øvrige tre kapaciteter er placeret i den jyske del af regionen.

I nedenstående tabel 2 er der, med udgangspunkt i de enkelte sundhedsråd, set på antal indbyggere i forhold til kapaciteten inden for de to specialer.

Heraf fremgår det, at Sundhedsråd Fyn har den bedste dækning inden for psykiatri med 2,34 kapaciteter pr. 100.000 indbyggere. Sundhedsråd Sønderjylland har den dårligste dækning med 1,34 kapaciteter pr. 100.000 indbyggere.

Tabel 2. Kapacitet og fordeling af praktiserende speciallæger pr. 100.000 indbygger

Speciale	Sundhedsråd	Sundhedsråd	Sundhedsråd	Sundhedsråd
	Fyn	Lillebælt	Sydvestjylland	Sønderjylland
Psykiatri	2,34	1,60	1,68	1,34
Børne- og ungdomspsykiatri	0,43	0,64	0	0,45

Ventetid til psykiatrisk samt børne – og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis

Ses der på den faktiske ventetid til psykiatripraksis, fordelt på de fire sundhedsråd, så er den gennemsnitlige ventetid på 50 uger. Tilsvarende gennemsnitlig ventetid for børne- og ungdomspsykiatriske praksis er på 46 uger.

Overordnet er der således ikke den store forskel i ventetiden til de to psykiatriske specialer.

Geografisk placering af en kapacitetsudvidelse

Med udgangspunkt i tabel 1 og tabel 2 foreslås det, at en kapacitetsudvidelse inden for psykiatri sker i den jyske del af regionen. Af rekrutteringsmæssige årsager kan det ikke anbefales, at der kun peges på ét (eller to) af de tre sundhedsråd med base i den jyske del af regionen. De geografiske afstande betyder i øjeblikket med de lange ventetider mindre i forhold til, hvor langt borgerne er parat til at lade sig transportere for at påbegynde et behandlingsforløb hos en praktiserende psykiater.

Samme anbefaling skal gives i forhold til den geografiske placering af et nyt ydernummer inden for børne- og ungdomspsykiatri. Også her taler rekrutteringsmæssige hensyn for, at ydernummeret slås op i et stort geografisk område – i det her tilfælde den jyske del af regionen – fremfor fx i Sundhedsråd Sydvestjylland, hvor der i øjeblikket ikke er en børne- og ungdomspsykiatrisk speciallægepraksis.

Økonomi

Udgiften til en ekstra udvidelse af kapaciteten inden for specialet psykiatri udgør helårligt 4,1 mio. kr. For 2026 anslås udgiften at blive på 2,0 mio. kr.

En samlet udvidelse af kapaciteten med to nye ydernumre inden for psykiatri vil således i overslagsårene udgøre i alt 8,2 mio. kr. For 2026 anslås den samlede udgift at blive på 4 mio. kr.

Udgiften til en ekstra udvidelse af kapaciteten inden for specialet børne- og ungdomspsykiatri udgør helårligt 3,7 mio. kr. For 2026 anslås udgiften at blive på 1,8 mio. kr.

Udgiften til kapacitetsudvidelsen finansieres fra "Aftale om en samlet 10 års plan", jf. "Psykiatriplan 2026 – 2032", indsats 22.

Hvis Regionsrådet kan godkende sagen, vurderes det, at indsats 22 i "Psykiatriplan 2026-2032" er indfriet for så vidt angår finansiering af ydernumre med kapacitetsmidler.

Sundhedsrådene har mulighed for herefter at disponere midlerne afsat til det nære sundhedsvæsen til yderligere ydernumre, hvis der lokalt vurderes at være behov herfor.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At kapaciteten inden for specialet psykiatri udvides med to fuldtidsydernumre i den jyske del af regionen.

At kapaciteten inden for specialet børne- og ungdomspsykiatri udvides med ét fuldtidsydernummer i den jyske del af regionen.

At den samlede udgift på 5,8 mio. kr. i 2026 og 11,9 mio. kr. i overslagsårene finansieres via kapacitetsmidlerne fra "aftale om en samlet 10 årsplan for psykiatrien", jf. Psykiatriplan 2026 – 2032, indsats 22.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 12: Godkendelse af kommissorium for kortlægning af kvindesygdomme i Region Syddanmark

26/10322

Resumé

Med budgetaftalen for 2026 blev det besluttet, at der skal gennemføres en kortlægning af området kvindesygdomme og i sammenhæng hermed fremsættes forslag til robustgørelse af eventuelle ikke-robuste områder. I sagen forelægges forslag til kommissorium for arbejdet med kortlægning og forslag til robustgørelse af området kvindesygdomme til godkendelse.

Sagsfremstilling

Gennem de seneste år har der været en tiltagende debat og et øget nationalt fokus på kvinders sundhed og kvindesygdomme. Debatten har blandt andet omhandlet kvinders underrepræsentation i medicinsk forskning, manglende/sen diagnosticering og ulighed i sundhedsvæsenets prioriteringer.

Regeringen har i efteråret 2025 afsat midler til etablering af et Nationalt Center for Forskning i kvinders sundhed, som skal bidrage med mere forskning og viden om kvinders sundhed.

På regionalt niveau sker der også tiltag for at opprioritere viden og behandling af kvindesygdomme, hvor Region Syddanmark i budgetaftalen for 2026 har afsat 2 mio. kr. til forskning i kvindesygdomme og 3 mio. kr. til styrkelse af efterfødselsområdet.

Ligeledes blev det i Regionsrådets budgetaftale for 2026 besluttet, at der:

”gennemføres en kortlægning af området kvindesygdomme i Region Syddanmark. Kortlægningen skal afdække eventuelle ikke-robuste områder, og i sammenhæng hermed skal der fremsættes forslag til robustgørelse. Kortlægningen skal endvidere anvendes til identifikation af udviklingsområder og områder, hvor der kan forventes behov for yderligere initiativer.”

”Forretningsudvalget stiller forslag om kommissorium for kortlægning af arbejdet med kvindesygdomme i Region Syddanmark og efterfølgende forslag til politik og handleplan for styrkelse af viden og behandling af kvindesygdomme.”

I det vedlagte forslag til kommissorium fremgår det, at kommissoriets arbejde vil koncentrere sig om kvindesygdomme inden for det gynækologiske og obstetriske speciale, samt at kommissoriets arbejde vil have størst fokus på det gynækologiske område, idet obstetrikken for så vidt angår svangerskab, fødsler og barsel er velbeskrevet i Den regionale fødeplan.

Det fremgår ligeledes af kommissoriet, at kortlægning samt forslag til robustgørelse forventes sendt i høring i januar 2027, hvor sundhedsrådene indgår som høringspart. Der forventes forelæggelse til endelig politisk behandling i Regionsrådet i maj 2027.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At forslag til kommissorium for kortlægning af området kvindesygdomme i Region Syddanmark godkendes.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Kommissorium for kortlægning af kvindesygdomme i Region Syddanmark

Punkt 13: Godkendelse af tilskud til uddannelsespuljeansøgninger, januar 2026

26/10995

Resumé

Der var ansøgningsfrist til uddannelsespuljen den 15. januar 2026. Regionen har modtaget 16 ansøgninger. 13 ansøgninger indstilles til tilsagn på sammenlagt 17.627.062,82 kr. En ansøgning indstilles til reduceret tilsagn, og tre ansøgninger indstilles til afslag.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har en uddannelsespulje til udviklingsaktiviteter på uddannelsesområdet. Der afsættes ca. 22 mio. kr. årligt til puljen, og dertil kommer tilbageløb af midler fra afsluttede projekter, samt statslig medfinansiering af socialfondsmidlerne.

Uddannelsespuljen støtter udviklingsaktiviteter, der retter sig mod tre politisk prioriterede indsatsområder:

- Fremme den enkeltes kompetencer.
- Understøtte adgang til gode og bæredygtige uddannelsesmuligheder i hele regionen.
- Bidrage til at flere unge trives.

Der kan gives støtte fra uddannelsespuljen på op til 75 procent af de ansøgte projekters støtteberettigede udgifter.

Den aktuelle ansøgningsrunde

Forud for ansøgningsfristen havde administrationen været i dialog med 19 potentielle ansøgere til uddannelsespuljen. Heraf valgte 16 at indsende en ansøgning til fristen.

Ansøgningerne fordeler sig således på de to delpuljer:

- Ni ansøgninger til puljen for mindre uddannelsesprojekter.
- Syv ansøgninger til puljen for større uddannelsesprojekter.

Der er på nuværende tidspunkt 29.088.076 kr. i uddannelsespuljen for 2026. Dette beløb er inklusiv statslig medfinansiering af socialfondsmidlerne, tilbageløb fra afsluttede projekter, og de ekstra 3 mio. kr., som der i budgetaftalen for 2026 er afsat til uddannelsespuljen til at understøtte EPX-reformen, bl.a. i forhold til prøvehandling målrettet den nye EPX-uddannelse.

Ansøgningerne er vurderet i forhold til uddannelsespuljens krav og kriterier for henholdsvis mindre og større uddannelsesprojekter.

Administrationen indstiller 13 ansøgninger til at modtage i alt 17.627.062,82 kr. i støtte.

I bilag 1 findes en oversigt over alle ansøgningerne for denne runde med bl.a. administrationens indstilling. I bilag 2 findes en uddybning af de enkelte ansøgninger og administrationens vurderinger, herunder konkrete begrundelser for indstillingerne.

Temaer for ansøgningerne

De 13 ansøgninger, der i tilstrækkelig grad vurderes at leve op til uddannelsespuljens krav og kriterier, fordeler sig således på de politisk prioriterede indsatsområder med temaer for ansøgningerne angivet i parentes:

- Fem ansøgninger adresserer indsatsområdet ”Fremme den enkeltes kompetencer” (EPX-prøvehandling, flere faglærte og faglig læsning).
- En ansøgning adresserer indsatsområdet ”Adgang til gode og bæredygtige uddannelsesmuligheder i hele regionen” (EPX-prøvehandling på HF søfart).
- Syv ansøgninger adresserer indsatsområdet ”Bidrage til at flere unge trives” (faglig trivsel, social trivsel, reducere frafald i overgange til oplæring/uddannelse og udsatte elevers trivsel).

Evaluerings

Det er som udgangspunkt projekter under puljen til større uddannelsesprojekter, der skal evalueres eksternt. Af de fem større projektansøgninger, der indstilles til tilsagn, vil alle fem projekter skulle evalueres eksternt.

Det drejer sig om følgende projekter:

- ”Trivsel gennem uddannelsesforløbet – fra klassefællesskab til læreplads”
- ”HF Søfart på vej med EPX Søfart”
- ”Hold fast”
- ”Forsvaret som karrierevej”
- ”Trykke overgange i erhvervsuddannelserne”.

Aministrativ tilføjelse

Efter sagens behandling i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse er der foretaget en mindre rettelse i bilag 2. Sagen er derfor opdateret med et nyt bilag 2 til behandlingen i Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At ansøgningen ”Almenfag i aktion” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 502.596,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Øget faglig trivsel på alle Ribe Katedralskoles ungdomsuddannelser” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 740.271,96 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Sammen om EPX” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 745.241,40 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Praksisfaglig skoleudvikling i fællesskab” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 744.276,60 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Trivsel og fastholdelse for alle” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 459.594,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Fra akutte indsatser til forebyggende fællesskabsarbejde” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 378.000,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Bedre læring og trivsel gennem praksisfaglighed og elevengagement” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 742.874,40 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Læsning – deltagelsesmuligheder og fordybelse” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 340.540,20 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”HF Søfart på vej mod EPX Søfart” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 1.993.545,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Hold fast” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 3.864.509,10 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Forsvaret som karrierevej” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 2.625.840,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Trykke overgange i erhvervsuddannelserne” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 2.219.398,20 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Trivsel gennem uddannelsesforløbet – fra klassefællesskab til læreplads” modtager reduceret tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 2.270.375,96 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”EPX-prøvehandling med AI-anvendelse rettet mod velfærdsområdet” får afslag.

At ansøgningen ”Future Business” får afslag.

At ansøgningen ”Trivsel på vejen” får afslag.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Campus Vejle har gjort opmærksom på, at der er en faktuel fejl i indstillingsbilaget vedr. deres ansøgning ”Future Business”. Det fremgår af bilag 2 på s. 33, at ”Læringsdagene er som koncept allerede udviklet i et tidligere uddannelsespuljeprojekt, ”Fra grundskole til fremtidens business” og er dermed en kendt og velafprøvet aktivitet”. Det tidligere projekt, der henvises til, var dog støttet af ”Tietgenfonden” og dermed ikke uddannelsespuljen. Bilaget vil blive opdateret med denne præcisering forud for den efterfølgende behandling af sagen i forretningsudvalget og regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 Oversigt over uddannelsespuljeprojekter januar 2026

Bilag 2 Samlet indstillingsbilag_jan_2026

Punkt 14: Godkendelse af øremærkning af 5 mio. kr. fra uddannelsespuljen til temasatsning målrettet epx-reformen

26/9749

Resumé

Det fremgår af Region Syddanmarks budgetaftale for 2026, at der afsættes ekstra 3 mio. kr. til uddannelsespuljen i 2026 til at understøtte uddannelsesreformen bl.a. gennem prøvehandling og udviklingsprojekter målrettet epx.

Administrationen foreslår, at der til den næste ansøgningsfrist til uddannelsespuljen den 15. september 2026 reserveres 5 mio. kr. til en temasatsning rettet mod epx-reformen med fokus på den forventede gren "Samfund, sikkerhed og sundhed", og på at styrke overgangen fra gymnasiale uddannelser generelt til professionsbacheloruddannelser inden for sundheds- og velfærdsområdet.

Sagsfremstilling

Den 18. februar 2025 indgik regeringen aftale med SF og Dansk Folkeparti om en uddannelsesreform, der skal sikre etableringen af en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx) fra 2030. Epx skal kombinere teori og praksis og give alle unge mulighed for at være en del af et gymnasialt ungefælleskab, inden de skal træffe beslutning om videre uddannelse.

Om epx-reformen fremgår det af Region Syddanmarks budgetaftale for 2026 bl.a., at:

- Der afsættes ekstra 3 mio. kr. i 2026 til uddannelsespuljen til at understøtte uddannelsesreformen, bl.a. i forhold til prøvehandling målrettet den nye epx-uddannelse, samt projekter, der skal understøtte det nye uddannelses- og institutionslandskab.
- Aftalepartierne ønsker, at sygehusene indgår i dialog om, hvordan de kan bidrage til styrkelsen af den praktiske læringsarena på den nye epx-uddannelse, bl.a. gennem prøvehandling og eventuelt som økonomisk partner i projekter under uddannelsespuljen.

Administrationen foreslår derfor, at der til den næste ansøgningsfrist til uddannelsespuljen den 15. september 2026 reserveres 5 mio. kr. til en temasatsning vedr. epx-reformen. Temaet skal understøtte regionens interesse i en stærk faglig epx-gren inden for "Samfund, sikkerhed og sundhed", samt en styrket overgang fra de treårige gymnasiale uddannelser (stx, hhx, htx) til professionsbacheloruddannelser på sundheds- og velfærdsområdet.

Relevante projekter for temaet vil være samarbejder mellem syddanske ungdomsuddannelser, videregående uddannelser og sygehuse og/eller kommuner, hvor en af flere aktiviteter kan være at få sundhedsfaglige medarbejdere ind som gæstelærere på fx hf og/eller at afprøve korte praktikker eller besøg på et sygehus.

I forbindelse med temasatsningen vil administrationen udarbejde annonceringsmateriale og afholde informationsmøde.

Det bemærkes, at der ved fristen for uddannelsespuljen den 15. januar 2026 er ansøgt om mere end 3 mio. kr. til epx-projekter. Der er dog ikke tale om projekter, der specifikt inddrager sundhedsfaglige miljøer, men mere brede tematikker som praksisfaglighed samt integration af forskellige uddannelser (hf, 10. klasse, eux mv.) og elevtyper.

Det bemærkes endvidere, at da uddannelses- og institutionslandskabet undergår en større omlægning fra 2026, som først forventes at falde på plads ved årsskiftet 26/27, vurderes det ikke relevant at lade projekter inden for dette emne indgå i annonceringen.

Det særligt rådgivende udvalg vedr. epx-reformen drøftede forslaget om reservation af 5 mio. kr. fra uddannelsespuljen (ansøgningsfrist til puljen den 15. september 2026) til en temasatsning målrettet epx-reformen på udvalgets møde den 20. marts 2026. Udvalget finder, at temasatsningen målrettet epx-reformen er interessant og relevant og bakker op om forslaget.

Der er vedlagt et notat (bilag 1) med en nærmere beskrivelse af epx-reformen og muligheder i relation til udvikling af praksisnær undervisning i samarbejde med sundhedsfaglige miljøer.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At forslag om reservation af 5 mio. kr. fra uddannelsespuljen (ansøgningsfrist til puljen den 15. september 2026) til en temasatsning målrettet epx-reformen godkendes.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - EPX-notat

Punkt 15: Godkendelse af høringssvar til Syddansk Erhvervsskole vedr. nedlæggelse af grundforløb i Grindsted

26/11631

Resumé

Syddansk Erhvervsskole (SDE) ønsker pr. 1. januar 2027 at nedlægge en række erhvervsuddannelsesgrundforløb 1 (GF1) og grundforløb 2 (GF2) i Grindsted. Region Syddanmark skal afgive høringssvar hvad angår grundforløbene, som led i Regionsrådets koordinerende opgave på uddannelsesområdet. Det indstilles, at Regionsrådet godkender forslag til høringssvar, hvor Regionsrådet beklager nedlæggelsen af grundforløbene, men anerkender beslutningen set i lyset af de gældende forhold.

Sagsfremstilling

Syddansk Erhvervsskole har den 6. marts 2026 anmodet Region Syddanmark om høringssvar vedrørende nedlæggelse af en række erhvervsuddannelsesgrundforløb på deres afdeling i Grindsted. Henvendelsen fra SDE er vedlagt som bilag 1.

SDE meddeler over for Region Syddanmark, at skolen pr. 1. januar 2027 ønsker at nedlægge udbud af GF1 og GF2 i Grindsted. Syddansk Erhvervsskole udbyder pt. følgende grundforløb i Grindsted:

- Automatiktekniker
- Elektriker
- Industritekniker
- Lastvognsmekaniker
- Personvognsmekaniker
- Smed
- Træfagenes byggeuddannelse

Region Syddanmark skal ifølge de gældende regler afgive høringssvar, hvad angår grundforløbene, som led i Regionsrådets koordinerende opgave på uddannelsesområdet.

Baggrund for SDE's beslutning

SDE begrundet deres ønske om at nedlægge grundforløbene i Grindsted med, at SDE's mulighed for at modtage udkantstilskud bortfaldt med finansloven for 2025, og at implementeringen af den kommende uddannelsesreform (epx) i 2030 betyder, at SDE's aktiviteter inden for 10. klasse og GF1 bortfalder, mens GF2 fortsat vil kunne udbydes. Aftalen om uddannelsesreformen kan ses her: [Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse](#)

SDE vurderer således, at implementeringen af uddannelsesreformen i 2030 og bortfaldet af SDE's aktiviteter inden for 10. klasse og GF1 i kombination med bortfaldet af udkantstilskuddet betyder, at driften af grundforløbsudbuddene i Grindsted ikke længere er økonomisk bæredygtig.

Samtidig forventer SDE, at der – som følge af uddannelsesreformen – i perioden 2030–2032 ikke vil være aktivitet på hverken GF1 eller GF2, hvilket samlet set vil medføre et forventet underskud i størrelsesordenen 7 – 10 mio. kr.

SDE oplyser desuden, at i aftalen om uddannelsesreformen (epx) er Billund Kommune er klassificeret som et mindre byområde, og at der, jf. delaftalen, ikke er identificeret andre mulige udbydere af epX end Grindsted Gymnasie- og Erhvervsskole (GGES). Muligheden for, at GGES skulle ansøge om de tekniske grundforløbsudbud har været undersøgt.

Men her blev det ifølge SDE vurderet, at den betydelige økonomiske usikkerhed, som følger af ovenstående forhold, ikke gør det muligt for GGES at påtage sig disse udbud.

SDE vurderer desuden, at langvarig usikkerhed kan påvirke rekruttering og fastholdelse af både ledere og medarbejdere på SDE og dermed svække omverdenens tillid til skolens stabilitet. Samtidig peger SDE på, at skolen med beslutningen agerer rettidigt, og at SDE derfor vil kunne fokusere på deres uddannelser i Vejle og Odense.

På den baggrund anmoder SDE om Regionsrådets høringssvar for at kunne nedlægge grundforløbsudbuddene i Grindsted med virkning fra den 1. januar 2027, således at det sidste GF1-hold kan gennemføre og afslutte deres uddannelsesforløb hen over efteråret 2026.

Derudover henviser SDE til, at skolens afdeling i Vejle ved en nedlæggelse af grundforløbene i Grindsted vil kunne tilbyde både GF1- og GF2-pladser inden for de pågældende uddannelser til potentielle kommende elever fra Grindstedområdet.

Endelig anfører SDE, at potentielle kommende elever fra Grindstedområdet vil have mulighed for at søge om optagelse på erhvervskollegiet i Vejle, hvor der hidtil har været kapacitet til de elever, der har ansøgt om optagelse. I forlængelse heraf henviser SDE til, at øvrige erhvervsskoler i området (Esbjerg, Kolding, Fredericia, Skjern og Herning) ligeledes har skolehjem.

Administrationens vurdering

Administrationen beklager nedlæggelsen af de nævnte grundforløb i Grindsted, men anerkender også SDE's beslutning set i lyset af skolens begrundelser og argumenter.

I forlængelse heraf medgiver administrationen, at det i nogle tilfælde kan være hensigtsmæssigt at centralisere udbuddet af grundforløb for at opnå bæredygtige holdstørrelser og fagligt udviklende miljøer.

Administrationen bemærker endvidere, at implementeringen af uddannelsesreformen i 2030, evt. i kombination med den demografiske udvikling med faldende ungdomsårgange og andre lokale forhold, kan være medvirkende til, at også andre uddannelsesinstitutioner i de kommende år (ligesom SDE) kan finde det økonomisk nødvendigt at nedlægge en eller flere uddannelser.

Konsekvensen af dette vil for de unge ofte være længere transporttid til de pågældende erhvervsuddannelser ligesom i den aktuelle sag, hvor unge, der ønsker en erhvervsuddannelse, fremover må tage til fx SDE i Vejle, Hansenberg i Kolding eller Rybners i Esbjerg. I praksis vil dette dog kunne opvejes af muligheden for, at elever med lang transporttid vil kunne opnå en skolehjemspads.

Endelig vil administrationen gerne kvittere for, at SDE har undersøgt muligheden for, hvorvidt Grindsted Gymnasie- og Erhvervsskole ville kunne videreføre de tekniske grundforløbsudbud.

Den videre proces

Administrationen har udarbejdet et forslag til høringssvar (bilag 2) til SDE, hvor Regionsrådet beklager nedlæggelsen af grundforløbene i Grindsted, men anerkender skolens beslutning set i lyset af de gældende forhold.

Dernæst skal SDE orientere Børne- og Undervisningsministeriet om beslutningen om nedlæggelse af udbuddene, hvorefter ministeren kan tilbagekalde de pågældende udbudsgodkendelser.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At forslag til høringssvar til Syddansk Erhvervsskole, hvori Regionsrådet beklager nedlæggelsen af grundforløbene i Grindsted, men anerkender skolens beslutning set i lyset af de gældende forhold, godkendes.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet, dog med ønske om enkelte sproglige tilretninger.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - Henvendelse fra SDE vedr. nedlæggelse af EUD GF1 og GF2 i Grindsted

Bilag 2 - Forslag til høringssvar til SDE vedr. nedlæggelse af grundforløb i Grindsted

Punkt 16: Godkendelse af tilskud til analyse af mobilitetseffekter af billigere busbilletter

26/11034

Resumé

I budgetaftalen for 2026 blev der afsat en ramme på 2 mio. kr. til at arbejde med udviklingstiltag på mobilitetsområdet. Det indstilles, at Regionsrådet godkender, at der af denne ramme anvendes 300.000 kr. til, sammen med Sydtrafik og Vejle Kommune, at analysere effekterne af forsøg med billigere billetter (15 kr. pr. billet) på bybusser, lokalruter og regionale ruter i hele Vejle Kommune.

Sagsfremstilling

Som en del af budgetaftalen for 2026 blev der afsat en ramme på 2 mio. kr. til at arbejde med udviklingstiltag på mobilitetsområdet. Forslag om tilskud til gennemførelse af ”Analyse af mobilitetseffekter af billigere busbilletter” er første del af udmøntning af denne ramme.

Billigere eller gratis billetter i den kollektive trafik fremhæves fra flere sider som et interessant virkemiddel til at få flere passagerer i den kollektive trafik, og i mange kommuner er der igangsat forsøg med billigere eller gratis kollektiv trafik på lokale ruter. Flere fynske kommuner har således igangsat forsøg med gratis bustransport på lokale ruter, først og fremmest skoleruter. I Odense har der også været forsøg med billigere (10 kr. og 15 kr. billetter) i bybusser og letbanen. Senest har Fredericia Kommune i sommeren 2025 igangsat et forsøg med gratis billetter på alle de lokale ruter i kommunen, inkl. bybusserne.

Ingen steder har forsøgene dog omfattet regionale busruter. Ligeledes har der ikke været gennemført analyse af de bredere mobilitetseffekter af sådanne forsøg, herunder hvor evt. flere kollektiv rejsende kommer fra. Hittidige evalueringer har i store træk fokuseret på, hvor mange ekstra passagerer, der er kommet i de pågældende busser, men har ikke nærmere undersøgt hvordan billigere billetter påvirker brugen af den kollektive transport, og om det tiltrækker nye passagergrupper. Hvis det (som forventet) genererer flere passagerer, er det fx interessant om disse passagerer kommer fra bil, fra cykel eller gang eller om der er tale om nuværende buspassagerer, der tager flere ture.

Aktuelt har Vejle Kommune besluttet i en toårig periode fra sommeren 2026, at indføre en 15 kr. billet på alle busruter i hele Vejle Kommune, dvs. både bybusser, lokalruter og regionale ruter. Forsøget indebærer, at uanset hvor lang rejsen er inden for Vejle Kommune, og uanset om der er tale om en regional rute, en bybus eller en lokal rute, så bliver det muligt at rejse for 15 kr. Vejle Kommune har samtidig besluttet at kompensere for de manglende indtægter på de regionale ruter, som forsøget medfører. Da ”Vejle 15 billetten” kun vil være gældende i Vejle Kommune, er Sydtrafik ekstra opmærksom på at sikre god kommunikation for rejsende på regionale ruter, der krydser kommunegrænsen. Forsøget gælder ikke på togstrækninger i Vejle Kommune.

Det aktuelle forsøg i Vejle Kommune giver en unik mulighed for at analysere effekterne af billigere billetter på tværs af bybusser, lokalruter og regionale ruter, og administrationen har derfor med Sydtrafik og Vejle Kommune drøftet muligheden for i samarbejde at gennemføre en bred analyse af, hvad billigere busbilletter betyder mht. mobilitetsadfærdsændringer. Ud over hvorvidt det betyder flere passagerer, inkluderer analysen en kortlægning af hvilke kunde grupper, der reagerer på billigere billetter (fx alder, køn, beskæftigelse, formål med rejse), samt hvordan de før rejste (fx gang, cykel eller bil), samt hvilke præferencer passagererne har, hvis de skal bruge bussen mere (fx billettyper, frekvens, rejsetid, rettidighed eller pris).

Der gennemføres derfor før- og efteranalyse af mobilitetsadfærden for buspassagerer, bilister og cyklister, med henblik på at opnå større viden om, hvilke bredere mobilitetseffekter billigere billetter har. Vejle Kommune har til hensigt at kigge på evt. ændret omfang af bil- og cykeltrafik, med før- og eftertællinger, Sydtrafik vil levere før- og eftermålinger af antallet

af buspassagerer på de forskellige ruter i Vejle Kommune, og det foreslås at Region Syddanmark finansierer et eksternt analysefirma til at gennemføre kvalitative før- og efteranalyser af buspassagerernes præferencer og adfærd. Den samlede analyse vil desuden inkludere erfaringsopsamling med tilgængelig viden fra øvrige forsøg med billigere billetter i fx Fredericia, Odense og Aarhus.

Det foreslås på den baggrund, at der bevilges 300.000 kr. til finansiering af en analyse af mobilitetseffekter af billigere busbilletter på regionale og lokale busruter i Vejle Kommune, som følge af indførelse af 15 kr. billet i en toårig periode. Midlerne finansieres af den i budgetaftalen for 2026 afsatte ramme på 2 mio. kr. til at arbejde med udviklingstiltag på mobilitetsområdet.

Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse vil blive orienteret om analysen, når den foreligger.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet,

At der anvendes 300.000 kr. fra rammen på 2 mio. kr. til udviklingstiltag på mobilitetsområdet til sammen med Sydtrafik og Vejle Kommune at analysere effekterne af forsøg med billigere billetter (15 kr. pr. billet) på bybusser, lokalruter og regionale ruter i hele Vejle Kommune.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 17: Orientering om Vestbanen

26/12733

Resumé

Region Syddanmark står for finansiering af togdrift og infrastruktur på Vestbanen. Banen står inden for de kommende år over for en række beslutninger i forhold til fornyelse og vedligehold af infrastrukturen samt den fremtidige togdrift.

Sammen med Region Nordjylland og Region Midtjylland er der gennemført en analyse af investeringsbehovet i de vstdanske, regionale lokalbaners infrastruktur i de kommende 15 år. Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse, Forretningsudvalget og Regionsrådet orienteres om analysen.

Sagsfremstilling

Vestbanen er en 37,5 km lokalbane mellem Varde og Nørre Nebel. Banen er ejet af Sydtrafik og Varde Kommune. I henhold til Lov om trafikkselskaber står Region Syddanmark for finansiering af togdriften og infrastrukturen på banen. Til det formål anvender Region Syddanmark i 2026 19,7 mio. kr. inden for Region Syddanmarks samlede ramme til kollektiv trafik på 298,9 mio. kr. Vestbanen havde i 2024 167.000 passagerer. Der var i 2024 ca. 7,7 mio. passagerer i alt i den regionalt finansierede kollektive trafik i Region Syddanmark.

Togdriften på Vestbanen håndteres af Sydtrafik gennem en driftskontrakt med GoCollective, der er en del af den statslige kontrakt for en række regionale baner i Jylland og på Fyn. I forhold til infrastrukturen er der tegnet en kontrakt med Midtjyske Jernbaner om den løbende drift. Kontrakten med henholdsvis GoCollective og Midtjyske Jernbaner udløber med udgangen af 2028 med mulighed for forlængelse i to år.

Som følge af GoCollectives misligholdelse af kontrakten med Transportministeriet har transportministeren oplyst, at der pt. forhandles om, at DSB indtil kontraktudløb skal overtage driften fra GoCollective på de strækninger, som GoCollective pt. betjener, herunder Vestbanen. Forhandlingerne kan få betydning for, hvornår Region Syddanmark skal træffe beslutning om håndtering af togdriften fremadrettet på Vestbanen.

En midlertidig kontraktovergang til DSB betyder efter det oplyste, at kontrakten af kontraktjuridiske årsager ikke nødvendigvis kan forlænges med 2 år til 2030. Staten skal derfor inden for de næste 1-2 år formentlig beslutte, hvad der skal med den nuværende kørsel på de statslige strækninger, og Region Syddanmark skal i tilslutning hertil træffe beslutning om håndtering af togdriften fremadrettet på Vestbanen.

Se bilag 1 for yderligere baggrundsinformation om Vestbanen.

Budgetaftale 2026

I budgetaftale 2026 for Region Syddanmark fremgår, at den nuværende statslige investeringstilskudsordning til regionernes lokalbaner udløber med udgangen af 2025, og at det forventes, at Finansministeriet, Transportministeriet og Danske Regioner snarest drøfter den fremtidige håndtering af de regionale lokalbaners investeringer.

Med henblik på at der foreligger et ensartet grundlag for de regionale baner både øst og vest for Storebælt, herunder Vestbanen, blev det med budgetaftalen desuden aftalt at igangsætte en analyse af det fremtidige investeringsbehov frem til 2040 på de regionale baner vest for Storebælt sammen med Region Nordjylland og Region Midtjylland. I budgetaftalen

blev det endelig aftalt, at analysen forelægges det nye udvalg, der skal varetage opgaverne inden for Miljø, Mobilitet og Uddannelse, når analysen er afsluttet.

Hvad viser analysen

Analysen er udarbejdet af Rambøll, og den er udformet, så den svarer til den analyse, de østdanske regioner for de regionale lokalbaner øst for Storebælt fik gennemført i 2023-24.

Herudover indgår der også i analysen for de vestdanske lokalbaner en analyse af investeringsbehov i forhold til klimasikring grundet større regnmængder og stigende grundvand. Analysen indeholder desuden et oversigtlig overslag over udgifter til batteriinfrastruktur for Vestbanen.

Infrastrukturanalysen for perioden 2027-2040 er udarbejdet på baggrund af data fra de enkelte regionale baneselskaber, og Rambøll har fx ikke foretaget fysiske besigtigelser af infrastrukturen mv. Begrænsningerne i datagrundlaget betyder, at Rambøll ikke har fuldt overblik over tilstanden af infrastrukturen på privatbanerne. Med dette forbehold kommer Rambøll frem til, at der frem til 2040 vil være behov for investeringer i vedligehold, fornyelse og anlæg på 1,26 mia. kr. på Vestbanen. Der henvises i øvrigt til vedlagte bilag 2 vedr. analysen ”Infrastrukturanalyse 2027-2040”.

Kommende beslutninger og umiddelbare forventninger til Vestbanens fremtidige økonomi

De kommende år skal der træffes en række større beslutninger vedrørende Vestbanen, herunder vedrørende fremtidig drift og togtype (batteritog) og investeringer i infrastruktur.

Den fremtidige økonomi for Vestbanen bestemmes overordnet på den ene side af udgifterne til den løbende togdrift samt drift og vedligehold af infrastrukturen, og på den anden side af passagerudviklingen og dermed passagerindtægterne.

Det forventes, at togdriften i fremtiden bliver dyrere end i dag. Det skyldes at en kommende statslig driftskontrakt for lokalbanerne, uanset fremtidig operatør, må antages at blive dyrere end den nuværende, jf. Transportministeriets udmeldinger i forbindelse med GoCollectives misligholdelse af nuværende kontrakt.

Desuden vil beslutningen fra ”Infrastrukturplan 2035” om inden 2035 at overgå til batteritog på en række af statslige regionale baner i Jylland og på Fyn betyde, at Vestbanen også skal overgå til batteritog, hvis den fortsat skal drives under den statslige kontrakt.

Det bemærkes, at økonomisk og driftsmæssigt har driften af Vestbanen som en del af den statslige kontrakt haft betydelige fordele. Det vurderes umiddelbart ikke realistisk eller økonomisk hensigtsmæssigt at genoptage driften i eget regi, inklusive genopbygning af egen driftsorganisation.

De nødvendige investeringer i Vestbanens infrastruktur de kommende 10-15 år vil også medvirke til en betydelig stigning i Region Syddanmarks årlige udgifter til Vestbanens samlede drift. Det forventes som udgangspunkt, at infrastrukturinvesteringerne skal finansieres via lånoptagelse.

Bl.a. grundet den demografiske udvikling i det område som banen betjener, forventes der som udgangspunkt ikke nogen positiv passagerudvikling på banen de kommende år.

Samlet set, og med forbehold for en række usikkerheder, forventes Region Syddanmarks udgifter til Vestbanen de kommende år at stige betydeligt i forhold til de nuværende knap 20 mio. kr. årligt.

Den stigende udgift til Vestbanen vil alt andet lige skulle rummes inden for den nuværende økonomiske ramme til aktiviteter inden for Miljø, Mobilitet og Uddannelse, og alt andet lige inden for den nuværende ramme til kollektiv trafik hos Sydtrafik og FynBus. Den samlede udfordring har dog en sådan størrelse, at Region Syddanmark næppe alene kan løse udfordringen, og at der vil være behov for dialog med staten.

Den nuværende fordelingsnøgle af rammen til kollektiv trafik følger af den grundlæggende fordelingsmodel, som blev vedtaget af Regionsrådet i 2012 og tilpasset med budgetaftalen for 2020. Modellen indebærer, at Vestbanen budgetteres særskilt, og tilskudsrammen til den regionale busstrafik herefter fordeles mellem FynBus og Sydtrafik efter objektive kriterier.

Det bemærkes desuden, at statens bloktilskud til Region Syddanmarks aktiviteter inden for Miljø, Mobilitet og Uddannelse er baseret på et antal kriterier, herunder antal kilometer privatbane. De ca. 37,5 km privatbane, som udgøres af Vestbanen, udløser således et bloktilskud på ca. 38 mio. kr. af det samlede bloktilskud og bidrag fra kommunerne til Region Syddanmarks aktiviteter inden for Miljø, Mobilitet og Uddannelse på pt. 548 mio. kr.

Det forventes, at den eksisterende bloktilskudsnøgle vil blive revideret i forbindelse med etableringen af Region Østdanmark, men status herfor kendes ikke. Hvis bloktilskudskriterierne og det nuværende investeringstilskud ændres, vil det få betydning for den samlede økonomi. Statens drøftelser vedrørende GoCollective kan også få betydning for økonomien.

Afslutningsvis bemærkes, at den aktuelle udfordring vedr. betydelige investeringer på Vestbanens infrastruktur de kommende år, er sammenfaldende med situationen på de øvrige regioners lokalbaner, og for den sags skyld også de statslige regionale banestrækninger.

Analysens datagrundlag og opbygning er som nævnt fastlagt ud fra et hensyn til at være et direkte sammenligningsgrundlag med den tilsvarende analyse udarbejdet vedr. lokalbanerne i Østdanmark. Dette er væsentligt, hvis analysen skal kunne indgå i regionernes videre dialog med regeringen. Det foreslås på den baggrund, at analysen fremsendes til Danske Regioner med henblik på at indgå i den videre dialog med regeringen vedr. rammevilkår for lokalbanerne, herunder de økonomiske vilkår.

Indstilling

Det indstilles, at Forretningsudvalget anbefaler Regionsrådet:

At orienteringen tages til efterretning.

At Danske Regioner opfordres til at fortsætte dialogen med regeringen med henblik på at søge afklaring af rammevilkår for lokalbanerne, herunder de økonomiske vilkår.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1: Baggrundsinformation om Vestbanen

Bilag 2 Infrastruktur- og klimaanalyse Vestdanske lokalbaner 2026

Punkt 18: Orientering om status på patientrettigheder og ventetider.

26/4100

Resumé

Sygehusene i Region Syddanmark har populationsansvar for borgere i deres optageområde og har ansvar for at sikre patientrettighederne i forhold til udrednings- og behandlingsretten. Regionen har etableret garantiklinkker til at hjælpe, hvis der opstår kapacitetsmangel, og har på udvalgte områder indgået aftale med en række privathospitaler, der kan fungere som omvisitations mulighed på områder, hvor kapaciteten – også på garantiklinikerne - er udfordret. Alternativt har patienterne ret til at benytte sig af det udvidede frie sygehusvalg og vælge behandling på et private sygehus.

Sagsfremstilling

En patient, der er henvist til et sygehus, har ret til at blive udredt inden for 30 dage, hvis det er fagligt muligt. Sygehusene i Region Syddanmark har populationsansvar for borgere i deres optageområde og har ansvar for at sikre patientrettighederne i forhold til udrednings- og behandlingsretten. Regionen har etableret garantiklinkker til at hjælpe, hvis der opstår kapacitetsmangel og har på udvalgte områder indgået aftale med en række privathospitaler, der kan fungere som omvisitationsmulighed på områder, hvor kapaciteten – også på garantiklinikerne - er udfordret.

Hvis det ikke er muligt at udrede patienten inden for 30 dage hverken på egne sygehuse eller private samarbejdssygehuse, har patienten ret til at benytte det udvidede frie sygehusvalg til udredning. Dvs. at patienten kan benytte et privathospital, som har indgået aftale med Danske Regioner om den pågældende udredning.

Af vedlagte bilag A og B ses udvikling af henholdsvis udredningsretten og ventetider til behandling i Region Syddanmark.

Overholdelse af udredningsretten har inden for somatikken været i en positiv udvikling. Oven på covid og sygeplejerstrejken var der for regionerne et måltal for overholdelse af udredningsretten i somatikken på 79 pct. I 1. kvartal 2026 ses en gennemsnitlig overholdelse af udredningsretten på 81,6 pct.

Ventetiderne til behandling i somatikken har været faldende siden 2022. Oven på covid og sygeplejerstrejken var der for regionerne et måltal for ventetid til behandling i somatikken på 39 dage. Ventetiden til behandling i somatikken i Region Syddanmark var i 1. kvartal 2026 gennemsnitligt på 31 dage.

Overholdelse af udredningsretten for voksenpsykiatrien lå i 1. kvartal 2026 på 80,9 pct. og ventetiderne til behandling for voksne lå gennemsnitligt på 22 dage.

For Børne- og ungdomspsykiatrien er der store udfordringer med overholdelse af udredningsretten, som i 1. kvartal 2026 lå på knap 21,3 pct. og ventetiderne til behandling var på 56 dage. Der er dog stor variation inden for børne- og ungdomspsykiatrien, og flere patientgrupper inden for området oplever ventetider til udregning på omkring 1 år eller mere.

Sygehusene har som led i populationsansvaret delvist budgetansvar for somatiske patienter, der behandles på privathospitaler, og skal således finansiere en del af udgiften til behandlingen på privathospitaler. Den resterende udgift finansieres af central pulje i regionen.

Udgifterne til behandling på privatsygehuse steg markant i 2022 og ligger trods et fald siden 2022 fortsat på et højt niveau. Udgifterne til private sygehuse var i 2025 på godt 171 mio. kr. I 2026 ligger den bogførte udgift de første 3 måneder på i alt 44 mio. kr. mod 32 mio. kr. i samme periode 2025.

Antallet af udvisiteringer til private sygehuse er siden 2023 faldet og lå i 2025 18 pct. under niveauet i 2024. De første 3 måneder af 2026 ligger antallet af udvisiteringer 5 pct under niveauet i samme perioden 2025. Af bilag c ses udviklingen i udvisiteringer til privatsygehuse.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Til orientering.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag A - Målopfyldelse på udredningsretten somatik og psykiatri - FU maj 26

Bilag B - Ventetider til behandling i somatikken og psykiatrien i Region Syddanmark - FU maj 2026

Bilag c - Udvisiteringer til privathospitaler - FU maj 2026

Punkt 19: Meddelelser

25/59721

Punkt 20: Eventuell

25/59721

Punkt 21: LUKKET PUNKT: Beslutning om lokalaf tale

Beslutning i Forretningsudvalget 2026-2029 den 04-05-2026

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Mette With Hagensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 22: Underskriftsside